

Vsebina

I *Resolucije, priporočila in mnenja*

RESOLUCIJE

Svet

2019/C 189/01	Resolucija Sveta in predstavnikov držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o določitvi smernic za upravljanje dialoga EU z mladimi – Strategija Evropske unije za mlade 2019–2027	1
---------------	---	---

PRIPOROČILA

Svet

2019/C 189/02	Priporočilo Sveta z dne 22. maja 2019 o visokokakovostnih sistemih vzgoje in varstva predšolskih otrok	4
2019/C 189/03	Priporočilo Sveta z dne 22. maja 2019 o celovitem pristopu k poučevanju in učenju jezikov	15

IV *Informacije*

INFORMACIJE INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE UNIJE

Svet

2019/C 189/04	Osnutek sklepov Sveta o izvajanju Priporočila Sveta o poteh izpopolnjevanja: nove priložnosti za odrasle	23
---------------	--	----

2019/C 189/05	Sklepi Sveta o mladih in prihodnosti dela	28
2019/C 189/06	Sklepi Sveta o mladih ustvarjalnih generacijah	34
Evropska komisija		
2019/C 189/07	Menjalni tečaji eura	39
2019/C 189/08	Novi motiv na nacionalni strani eurokovancev, namenjenih obtoku	40
2019/C 189/09	Novi motiv na nacionalni strani eurokovancev, namenjenih obtoku	41
2019/C 189/10	Novi motiv na nacionalni strani eurokovancev, namenjenih obtoku	42
2019/C 189/11	Novi motiv na nacionalni strani eurokovancev, namenjenih obtoku	43
2019/C 189/12	Novi motiv na nacionalni strani eurokovancev, namenjenih obtoku	44

V Objave

POSTOPKI V ZVEZI Z IZVAJANJEM POLITIKE KONKURENCE

Evropska komisija

2019/C 189/13	Predhodna priglasitev koncentracije (Zadeva M.9385 – Orange/SecureLink) – Zadeva, primerna za obravnavo po poenostavljenem postopku ⁽¹⁾	45
---------------	--	----

⁽¹⁾ Besedilo velja za EGP.

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

RESOLUCIJE

SVET

Resolucija Sveta in predstavnikov držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o določitvi smernic za upravljanje dialoga EU z mladimi

Strategija Evropske unije za mlade 2019–2027

(2019/C 189/01)

SVET EVROPSKE UNIJE IN NJENE DRŽAVE ČLANICE

POUDARJAJO:

1. Dialog EU z mladimi je osrednje orodje za sodelovanje mladih v EU in po potrebi drugih evropskih državah, njegovi ključni elementi pa zajemajo neposreden dialog med nosilci odločanja ter mladimi in njihovimi predstavniki, posvetovanje z mladimi o temah, povezanih z njimi, in stalno partnerstvo pri upravljanju procesa na lokalni, nacionalni in evropski ravni. V povezavi z izvajanjem dialoga EU z mladimi in v skladu s strategijo Evropske unije za mlade bi morali evropski cilji mladih služiti v *navdih in usmeritev EU, njenim državam članicam ter njihovim zadevnim deležnikom in organom* ⁽¹⁾.
2. Strategija Evropske unije za mlade poudarja, da je treba državam članicam pri pristopu k izvajanju navedene strategije zagotoviti prožnost in manevrski prostor.
3. Strategija določa več elementov v zvezi z okvirom za izvajanje dialoga EU z mladimi, in sicer:
 - (a) upoštevanje preteklih izkušenj;
 - (b) prizadevanje za jasnejši in enostavnejši proces;
 - (c) po možnosti sledenje 18-mesečnim delovnim ciklom;
 - (d) ena tematska prednostna naloga v posameznem ciklu;
 - (e) delovni načrt za navedeni dialog;
 - (f) prožnost glede akterjev, ki sodelujejo pri upravljanju in izvajanju dialoga EU z mladimi;
 - (g) stalno spremljanje za pregled nad kakovostjo rezultatov in učinkom celotnega procesa;
 - (h) priznavanje vloge nacionalnih delovnih skupin. Te skupine so subjekti na ravni držav članic, njihova naloga pa je prispevati k organizaciji posvetovanj ter spodbujanju in učinku dialoga z mladimi ⁽²⁾. V skladu z določbami strategije Evropske unije za mlade „države članice pozivamo, naj v vseh fazah izvajanja mladinskega dialoga EU zagotovijo participacijo mladih, zato naj v ta namen vodilno vlogo v nacionalni delovni skupini dodelijo nacionalnim mladinskim svetom“ ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Strategija Evropske unije za mlade (UL C 456, 18.12.2018, str. 2 (tretji odstavek točke 3)).

⁽²⁾ Glej letni delovni program za leto 2019 za izvajanje programa „Erasmus +“: program Unije za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport. Elektronska izdaja C (2018) 6572 z dne 11. oktobra 2018.

⁽³⁾ Strategija Evropske unije za mlade, str. 9 (tretji odstavek točke 4 Priloge I).

4. Predlogi predsedstva iz decembra 2018 o izvajanju in upravljanju dialoga EU z mladimi ⁽⁴⁾ in Sporočilo Komisije z naslovom „Angažiranje, povezovanje in opolnomočenje mladih: nova strategija EU za mlade“ ⁽⁵⁾ bi lahko služila kot usmeritvena dokumenta za vse, ki so vključeni v dialog EU z mladimi.

SI PRIZADEVAJO:

5. Cilj te resolucije je zagotoviti usmeritev za upravljanje dialoga EU z mladimi s posebnim poudarkom na udeleženi akterjih in njihovih vlogah, organizacijskem okviru, v katerem potekajo njihove dejavnosti, ter vprašanih glede izvajanja, ki so povezana z upravljanjem. Evropski mladinski sektor ima pomembno vlogo pri organizacijskem okviru navedenega dialoga ⁽⁶⁾.

MENIJO:

6. Trojka predsedstev bi morala prevzeti vodilno vlogo pri usmerjanju izvajanja dialoga EU z mladimi, in sicer v tesnem sodelovanju z Evropsko komisijo in nacionalnimi agencijami ter Evropskim mladinskim forumom in drugimi predstavniki mladinske civilne družbe ⁽⁷⁾.
7. Trojka predsedstev se organizira na način, za katerega meni, da je najprimernejši, vendar bi morala dati prednost spodbujanju sodelovanja mladinske civilne družbe kot temelja kakovostnega upravljanja dialoga EU z mladimi in njegovega izvajanja. Na ravni EU bi morala mladinska civilna družba po možnosti delovati prek Evropskega mladinskega foruma ali po potrebi drugih deležnikov, ki zastopajo mlade. Na ravni trojke predsedstev bi morale mladinsko civilno družbo zastopati nacionalne delovne skupine, po možnosti prek nacionalnih mladinskih svetov, če so vzpostavljeni, zaradi vodilne vloge, ki jo imajo v tem procesu.
8. Da bi podprli upravljanje dialoga EU z mladimi, bi bilo treba organizirati redne izmenjave med trojko predsedstev in strukturami iz odstavkov 6 in 7; tovrstne izmenjave bi morale potekati v okviru usklajevalne skupine, na primer evropske usmerjevalne skupine.
9. Namen evropske usmerjevalne skupine je:
 - (a) zagotoviti splošno usmeritev za dialog EU z mladimi, v kateri so med drugim zajeta vprašanja glede tematske prednostne naloge posameznega cikla, instrumentov za posvetovanje in dogodkov, povezanih s posvetovanjem, vključno s konferencami EU za mlade;
 - (b) po potrebi zagotoviti informacije, orodja in podporo, da bi zagotovili kakovost dialoga EU z mladimi in tematsko usklajenost znotraj cikla;
 - (c) zagotoviti učinkovito sodelovanje z nacionalnimi delovnimi skupinami, po potrebi s pripravo smernic in orodij ter zagotavljanjem podpore, da bi omogočili kakovostno izvajanje dialoga EU z mladimi;
 - (d) zagotoviti participativno oceno cikla ter njegovo spremljanje, nadaljnje ukrepanje ter uporabo in razširjanje rezultatov dialoga EU z mladimi;
 - (e) ob podpori Evropske komisije spodbujati ohranjanje institucionalnega spomina z namenom njegove predaje naslednji trojki predsedstev;
 - (f) sprejeti ukrepe za nemoteno predajo naslednji trojki predsedstev;
 - (g) obravnavati druge vidike, za katere bi lahko trojka predsedstev po posvetovanju z državami članicami menila, da so primerni.

⁽⁴⁾ Dok. 15018/18 REV 1 + COR 1 + COR 2.

⁽⁵⁾ Dok. 9264/18 + ADD 1–8 – COM(2018) 269 final + SWD(2018) 168 in 169 final.

⁽⁶⁾ „Mladinski sektor EU“ se v splošnem nanaša na vse organizacije, mladinske delavce, akademike, mladinsko civilno družbo ali druge strokovnjake, ki sodelujejo pri razvoju mladinske politike in izvajajo dejavnosti in projekte v EU, povezane z mladimi.

⁽⁷⁾ Gre za nacionalne agencije za upravljanje programa Erasmus+ in programov evropske solidarnostne enote iz držav članic, ki sestavljajo trojko predsedstev.

10. Trojka predsedstev bi morala olajšati sodelovanje predstavnikov mladinske civilne družbe v evropski usmerjevalni skupini, ki predstavlja forum za javno posvetovanje, v katerem bi bilo treba razpravljati o skupnih rešitvah in jih spodbujati. Trojka predsedstev lahko v evropsko usmerjevalno skupino vključi druge akterje, kot so mladinske organizacije, ki so reprezentativne na evropski ravni in/ali ravni držav članic, raziskovalci, strokovnjaki itd. Sodelovanje navedenih predstavnikov in akterjev v evropski usmerjevalni skupini ne posega v pristojnosti trojke predsedstev, kot so določene v Pogodbah in poslovniku Sveta.
11. Trojka predsedstev bi morala ob upoštevanju vodilnega načela za zagotavljanje reprezentativnosti evropske usmerjevalne skupine z vidika mladih razmisliti o sprejetju ukrepov za upoštevanje glasov vseh mladih, tudi tistih z manj možnostmi in tistih, ki niso organizirani v mladinskih združenjih.
12. Da bi zagotovili nemoteno delovanje evropske usmerjevalne skupine, bi bilo treba njene operativne naloge in delovne metode po potrebi navesti v delovnem dokumentu.
13. Da bi zagotovili predvidljivost glede tega, kako se bo dialog EU z mladimi odvijal v posameznem 18-mesečnem delovnem ciklu, bi moralo predsedstvo Delovno skupino za mladino in nacionalne delovne skupine pravočasno obvestiti o organizaciji in delovanju evropske usmerjevalne skupine, napredku pri izvajanju dialoga EU z mladimi ter o vseh drugih vidikih, povezanih s tistimi iz odstavka 9.
14. Nacionalne delovne skupine bi morale imeti v skladu z nepovratnimi sredstvi EU, določenimi v ta namen, možnost odločanja o sestavi in operativnih postopkih, ki so zanje najustreznejši glede na posebnosti njihovih držav članic in ustrezne določbe strategije Evropske unije za mlade, da bi zagotovile izpolnitev ciljev posameznega cikla dialoga EU z mladimi in ustrezno zastopnost oblikovalcev politik, pristojnih javnih institucij ter mladih in raznolikih socialno-ekonomskih okolij, iz katerih izhajajo ⁽⁸⁾.
15. Ta resolucija začne veljati 1. julija 2019 in se potrebi pregleda na podlagi vmesnega pregleda strategije Evropske unije za mlade, ki ga bo Svet opravil leta 2024, da bi strategijo prilagodil morebitnemu novemu razvoju in potrebam.

⁽⁸⁾ Glej opombo št. 2.

PRIPOROČILA

SVET

PRIPOROČILO SVETA

z dne 22. maja 2019

o visokokakovostnih sistemih vzgoje in varstva predšolskih otrok

(2019/C 189/02)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 165 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V 11. načelu evropskega stebra socialnih pravic ⁽¹⁾ je navedeno, da imajo vsi otroci pravico do cenovno dostopne in kakovostne predšolske vzgoje in varstva. To je v skladu z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah ⁽²⁾, ki priznava izobraževanje kot pravico, Konvencijo Združenih narodov o otrokovih pravicah ter ciljem trajnostnega razvoja Združenih narodov 4.2, v skladu s katerim je treba do leta 2030 vsem deklicam in dečkom omogočiti dostop do kakovostnega razvoja v zgodnjem otroštvu, varstva in predšolske vzgoje kot priprave na šolo.
- (2) Evropska komisija v sporočilu „Krepitev evropske identitete s pomočjo izobraževanja in kulture“ ⁽³⁾ predstavlja vizijo evropskega izobraževalnega prostora, v kateri priznava vlogo vzgoje in varstva predšolskih otrok pri polaganju trdnih temeljev za učenje v šoli in pozneje v življenju. V sklepih Sveta o razvoju šol in odličnem poučevanju ⁽⁴⁾ ter priporočilu Sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje ⁽⁵⁾ je bila ponovno poudarjena osrednja vloga, ki jo imata lahko predšolska vzgoja in varstvo pri spodbujanju učenja vseh otrok, njihovega dobrega počutja in razvoja.
- (3) Oblikovalci politike in raziskovalci priznavajo, da se temelji in sposobnost za vseživljenjsko učenje ustvarijo v zgodnjem otroštvu ⁽⁶⁾. Učenje je postopen proces; izgradnja trdnih temeljev v zgodnjem otroštvu je osnovni pogoj za razvoj kompetenc na višji ravni in za učni uspeh ter bistvena za zdravje in dobro počutje otrok. Zato mora vzgoja in varstvo predšolskih otrok veljati za temelj sistemov izobraževanja in usposabljanja ter biti sestavni del celotnega izobraževanja.
- (4) Vključenost v predšolsko vzgojo in varstvo koristi vsem, zlasti pa prikrajšanim otrokom. Pomaga preprečevati nastajanje zgodnjih vrzeli v znanjih in spretnostih, zato je bistveno orodje za boj proti neenakostim in izobraževalni revščini. Vzgoja in varstvo predšolskih otrok mora biti del celovitega svežnja ukrepov politike, ki temelji na otrokovih pravicah in katerega cilj so boljši rezultati otrok in izhod iz začaranega kroga prikrajšanosti, ki se prenaša iz ene generacije v drugo. Izboljšanje vzgoje in varstva predšolskih otrok bo prispevalo k uresničitvi zaveze iz priporočila Komisije „Vlaganje v otroke: prekinimo krog prikrajšanosti“ ⁽⁷⁾ in priporočila Sveta iz leta 2013 o učinkovitih ukrepih za vključevanje Romov v državah članicah ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Dok. 13129/17.

⁽²⁾ UL C 326, 26.10.2012, str. 391.

⁽³⁾ Dok. COM(2017) 673 final.

⁽⁴⁾ UL C 421, 8.12.2017, str. 2.

⁽⁵⁾ UL C 189, 4.6.2018, str. 1.

⁽⁶⁾ Zgodnje otroštvo je opredeljeno kot obdobje od rojstva do običajno šestega leta starosti, kar ustreza izobraževalni ravni ISCED 0.

⁽⁷⁾ UL L 59, 2.3.2013, str. 5.

⁽⁸⁾ UL C 378, 24.12.2013, str. 1.

- (5) Vključenost v predšolsko vzgojo in varstvo ima številne koristi⁽⁹⁾ za posameznike in družbo kot celoto, od višje stopnje izobrazbe in boljših rezultatov na trgu dela do manjše potrebe po ukrepih socialne politike in politike izobraževanja ter bolj kohezivnih in inkluzivnih družb. V študijah PIRLS⁽¹⁰⁾ in PISA⁽¹¹⁾ so učenci, ki so bili v predšolsko vzgojo vključeni več kot eno leto, pri jezikih in matematiki dosegli boljše rezultate. Izkazalo se je tudi, da je vključenost v kakovostno predšolsko vzgojo in varstvo pomemben dejavnik za preprečevanje zgodnjega opuščanja šolanja⁽¹²⁾.
- (6) Vzgoja in varstvo od najzgodnejših let ima bistveno vlogo pri učenju, kako živeti skupaj v heterogenih družbah. S temi storitvami je mogoče na več načinov okrepiti socialno kohezijo in inkluzijo. V teh okoljih se srečujejo družine. Prispevajo lahko k razvoju jezikovnih kompetenc otrok v jeziku, v katerem se zagotavlja storitev, in v prvem jeziku⁽¹³⁾. Predšolska vzgoja in varstvo spodbujata socialno-čustveno učenje, prek katerega se otroci naučijo uživljati v druge ter spoznavajo svoje pravice, enakost, strpnost in različnost.
- (7) Donosnost naložb v zgodnjih fazah izobraževanja je najvišja od vseh faz izobraževanja, zlasti za prikrajšane otroke⁽¹⁴⁾. Poraba za vzgojo in varstvo predšolskih otrok je zgodnja naložba v človeški kapital z visoko donosnostjo.
- (8) Razpoložljivost, dostopnost in cenovna sprejemljivost visokokakovostnih storitev otroškega varstva so hkrati ključni dejavniki, ki ženskam, pa tudi moškim, s skrbstvenimi obveznostmi omogočajo udeležbo na trgu dela, kot je bilo priznано na zasedanju Evropskega sveta v Barceloni 2002, Evropskem paktu za enakost spolov⁽¹⁵⁾ ter sporočilu Komisije o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja, sprejetem 26. aprila 2017⁽¹⁶⁾. Zaposlitev žensk neposredno prispeva k izboljšanju socialno-ekonomskega položaja gospodinjstva in gospodarski rasti.
- (9) Naložba v vzgojo in varstvo predšolskih otrok je dobra naložba samo, če so storitve visokokakovostne, dostopne, cenovno sprejemljive in inkluzivne. Dokazi kažejo, da koristi prinašata samo visokokakovostna vzgoja in varstvo predšolskih otrok; storitve slabe kakovosti imajo velik negativen učinek na otroke in družbo kot celoto⁽¹⁷⁾. Pri ukrepih in reformah politike morajo biti vidiki kakovosti najpomembnejši.
- (10) Na splošno države članice porabijo precej manj za vzgojo in varstvo predšolskih otrok kot za primarno izobraževanje. Kot je razvidno iz poročila o oceni napredka glede ciljev iz Barcelone⁽¹⁸⁾, v predšolski vzgoji in varstvu trenutno ni na voljo dovolj mest, v skoraj vseh državah pa je povpraševanje večje od ponudbe. Izkazalo se je, da je pomanjkanje razpoložljivosti, dostopnosti in cenovne sprejemljivosti ena od glavnih ovir za koriščenje teh storitev⁽¹⁹⁾.
- (11) Evropski parlament v Resoluciji z dne 14. septembra 2017 o novem programu znanj in spretnosti za Evropo⁽²⁰⁾ države članice poziva, naj izboljšajo kakovost in razširijo dostop do predšolske vzgoje in varstva ter rešijo vprašanje nezadostne infrastrukture, ki omogoča kakovostno in dostopno otroško varstvo ne glede na višino dohodka, razmislijo pa naj tudi, da bi odobrile brezplačen dostop za družine, ki živijo v revščini in socialni izključenosti.

⁽⁹⁾ Benefits of early childhood education and care and the conditions for obtaining them, Report of the European Expert Network on Economics of Education (EENEE).

⁽¹⁰⁾ The Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS).

⁽¹¹⁾ The Programme for International Student Assessment (PISA), OECD (2016), Education at a Glance.

⁽¹²⁾ Evropska komisija (2014), Study on the effective use of early childhood education and care in preventing early school leaving.

⁽¹³⁾ Prvi jezik: jezik ali jeziki, ki se ga oziroma se jih otrok nauči v zgodnjem otroštvu (približno pred drugim ali tretjim letom starosti) in v katerem usvoji sposobnost jezikovnega sporazumevanja. Ta izraz je bolj priporočljiv kot materni jezik, ki je pogosto neustrezen, saj prvi jezik ni nujno samo jezik matere.

⁽¹⁴⁾ The Economics of Human Development and Social Mobility. *Annual Review of Economics*, Vol. 6 (2014), 689–733.

⁽¹⁵⁾ UL C 155, 25.5.2011, str. 10.

⁽¹⁶⁾ Dok. COM(2017) 252 final.

⁽¹⁷⁾ A Review of Research on the Effects of Early Childhood Education and Care on Child Development. CARE Project Report (2015).

⁽¹⁸⁾ Dok. COM(2018) 273 final.

⁽¹⁹⁾ OECD (2017), Starting Strong 2017: Key OECD Indicators on Early Childhood Education and Care. Eurofound (2015), Early Childhood Care: Dostopnost in kakovost storitev.

⁽²⁰⁾ Dok. P8_TA(2017)0360.

- (12) Predšolska vzgoja in varstvo morata biti osredotočena na otroka, saj se otroci najbolje učijo v okoljih, ki otroke spodbujajo k sodelovanju in v njih zbujejo zanimanje za učenje. Vzgojitelji in otroci se pogosto pogovarjajo o organizaciji ter izbiri dejavnosti in učnih orodij. Predšolska vzgoja in varstvo bi morala nuditi varno, spodbudno in ljubeče okolje ter zagotavljati socialni, kulturni in fizični prostor z najrazličnejšimi možnostmi za otroke, da razvijejo svoj potencial. Najbolje sta zasnovana, kadar temeljita na osnovni predpostavki, da sta vzgoja in varstvo neločljiva. To bi moralo temeljiti na razumevanju, da je otroštvo samo po sebi vrednota in da se otrok ne bi smelo zgolj pripravljati na šolo in odraslost, temveč jih je treba podpirati in ceniti tudi v zgodnjem otroštvu.
- (13) V okviru, določenem z nacionalnimi, regionalnimi ali lokalnimi predpisi, bi morale družine sodelovati pri vseh vidikih vzgoje in varstva njihovih otrok. Družina je prvo in najpomembnejše mesto za rast in razvoj otrok, starši in skrbniki pa so odgovorni za dobro počutje, zdravje in razvoj posameznega otroka. Vzgoja in varstvo predšolskih otrok ponuja idealno priložnost za oblikovanje celovitega pristopa, ker vodi do prvega osebnega stika s starši. Staršem, ki imajo težave, se lahko ponudi individualno svetovanje z obiski na domu. Za resnično vključenost staršev bi morale biti storitve predšolske vzgoje in varstva zasnovane v partnerstvu z družinami ter temeljiti na zaupanju in vzajemnem spoštovanju ⁽²¹⁾.
- (14) Vključitev v predšolsko vzgojo in varstvo je lahko učinkovito orodje za doseganje izobraževalne enakosti za prikrajšane otroke, kot so nekatere skupine migrantov ali manjšin (npr. Romi) in begunski otroci, otroci s posebnimi potrebami ali invalidni otroci, otroci v posebnih oblikah varstva in otroci z ulice, otroci staršev, ki prestajajo zaporno kazen, ter otroci v gospodinjstvih, bolj izpostavljenih tveganju revščine in socialne izključenosti, na primer samohranilskih ali velikih gospodinjstvih. Begunski otroci zaradi svojega ranljivega položaja potrebujejo večjo podporo. Revščina, fizični in čustveni dejavniki stresa, travme ter pomanjkljivo jezikovno znanje lahko ovirajo njihove prihodnje možnosti za izobraževanje in uspešno vključevanje v novo družbo. Vključitev v predšolsko vzgojo in varstvo lahko pripomore k ublažitvi teh dejavnikov tveganja.
- (15) Inkluzivna vzgoja in varstvo predšolskih otrok lahko prispevata k izpolnjevanju zavez držav članic iz konvencij Združenih narodov o otrokovih pravicah in pravicah invalidov, ki so ju podpisale vse države članice.
- (16) Z objavo predloga za ključna načela okvira za kakovost ⁽²²⁾ iz leta 2014 so se evropski strokovnjaki iz petindvajsetih držav prvič izrekli o kakovosti vzgoje in varstva predšolskih otrok. Premise so zasnovane na petih razsežnostih: dostopu, strokovnih delavcih, kurikulu, spremljanju in evalvaciji ter upravljanju in financiranju. Skupaj je bilo oblikovanih deset premis o izboljšanju kakovosti vzgoje in varstva predšolskih otrok. Ta dokument so v številnih državah objavile lokalne zainteresirane strani, ki se ukvarjajo z zagotavljanjem politik, raziskovanjem in pobudami za usposabljanje. V teh državah je osnutek okvira deloval kot močan katalizator sprememb, saj je bil podlaga za posvetovanja o politiki, na katerih so bile utemeljene začrtane reforme.
- (17) Vseh pet razsežnosti okvira za kakovost je bistvenih za zagotavljanje visokokakovostnih storitev. Delo delavcev v predšolski vzgoji in varstvu ima še posebej dolgotrajen učinek na življenje otrok. Kljub temu sta profil in status tega poklica v številnih državah precej nizka ⁽²³⁾.
- (18) Da bi delavci v predšolski vzgoji in varstvu uresničili svojo poklicno vlogo pri podpori otrokom in njihovim družinam, potrebujejo kompleksna znanja, spretnosti in kompetence kot tudi globoko razumevanje razvoja otrok in poznavanje predšolske pedagogike. Profesionalizacija strokovnih delavcev je ključna, ker je boljša priprava pozitivno povezana z večjo kakovostjo storitve, večjo kakovostjo interakcij med osebjem in otrokom ter s tem boljšimi razvojnimi rezultati otrok ⁽²⁴⁾.

⁽²¹⁾ *A Children in Europe policy paper (2008)*, Young children and their services: developing a European approach.

⁽²²⁾ Proposal for key principles of a Quality Framework for Early Childhood Education and Care (2014), poročilo delovne skupine za predšolsko vzgojo in varstvo pod okriljem Evropske komisije.

⁽²³⁾ Eurofound (2015), Early childhood care: working conditions, training and quality – A systematic review.

⁽²⁴⁾ Evropska komisija (2011), CoRe: Competence Requirements in Early Childhood Education and Care.

- (19) Številni ponudniki storitev zaposlujejo pomočnike, katerih glavna naloga je podpora vzgojiteljem, ki delajo neposredno z otroki in družinami. Navadno so nižje kvalificirani kot vzgojitelji, v številnih državah pa za pomočnike ni zahtevana nobena kvalifikacija. Zato je potrebna profesionalizacija strokovnih delavcev, tudi pomočnikov⁽²⁵⁾. Stalni strokovni razvoj je sestavni del širjenja kompetenc pomočnikov.
- (20) Okvir za kakovost ali enakovreden dokument je lahko učinkovit element dobrega upravljanja v vzgoji in varstvu predšolskih otrok. Glede na strokovno mnenje in nedavni pregled politike⁽²⁶⁾ imajo države, ki razvijajo in izvajajo okvire za kakovost, celovitejše in skladnejše pristope k reformam. Pomembno je, da so zadevne zainteresirane strani in strokovnjaki vključeni v oblikovanje in se čutijo odgovorni za okvir za kakovost.
- (21) Države članice so določile referenčna merila in cilje v zvezi z vključenostjo otrok v predšolsko vzgojo in varstvo. Leta 2002 je Evropski svet na zasedanju v Barceloni določil cilja⁽²⁷⁾, da mora biti formalno otroško varstvo zagotovljeno za vsaj 90 % otrok v Uniji od starosti treh let do šoloobvezne starosti in da mora imeti do leta 2010 vsaj 33 % otrok, mlajših od treh let, dostop do varstva. Ta cilja sta bila potrjena v Evropskem paktu za enakost spolov za obdobje 2011–2020. Analiza napredka pri doseganju teh referenčnih meril je podrobno navedena v poročilu Komisije o ciljih iz Barcelone⁽²⁸⁾. V strateškem okviru za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju⁽²⁹⁾ je bila kot referenčno merilo določena 95-odstotna vključenost otrok od četrtega leta starosti do začetka osnovnošolskega izobraževanja.
- (22) Države članice so v zadnjih letih na splošno dobro napredovale pri izboljševanju razpoložljivosti storitev vzgoje in varstva predšolskih otrok. Referenčno merilo iz strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju 2020 ter cilj iz Barcelone za otroke, mlajše od treh let, sta dosežena. Cilj iz Barcelone za otroke od starosti treh let do šoloobvezne starosti pa kljub napredku od leta 2011 še ni dosežen. Leta 2016 je bilo v predšolsko vzgojo in varstvo vključenih 86,3 % otrok v tej starostni skupini. Vendar ta povprečja prikrivajo velike razlike med državami članicami, regijami in družbenimi skupinami⁽³⁰⁾. Še bolj si je treba prizadevati, da bodo imeli vsi otroci dostop do visokokakovostne predšolske vzgoje in varstva, čim starši prosijo za to. Potrebni so zlasti posebni ukrepi za zagotovitev večje dostopnosti za prikrajšane otroke⁽³¹⁾.
- (23) Namen tega priporočila je določiti skupno razumevanje, kaj pomeni kakovost v sistemu predšolske vzgoje in varstva. V njem so navedeni možni ukrepi, o katerih naj vlade razmislijo glede na konkretne okoliščine. To priporočilo je naslovljeno tudi na starše, institucije in organizacije, vključno s socialnimi partnerji in organizacijami civilne družbe ter raziskovalci, ki želijo izboljšati ta sektor.
- (24) V tem priporočilu⁽³²⁾ vzgoja in varstvo predšolskih otrok pomeni vsako regulirano ureditev, ki zagotavlja vzgojo in varstvo otrok od rojstva do šoloobvezne starosti – ne glede na okolje, način financiranja, čas obratovanja ali učno vsebino – ter vključuje institucionalno dnevno varstvo ter ureditve varstva na domu; zasebno in javno financirano zagotavljanje storitev; predšolsko vzgojo in predprimarno izobraževanje.
- (25) V tem priporočilu sta dosledno upoštevanii načeli subsidiarnosti in sorazmernosti –

DRŽAVAM ČLANICAM PRIPOROČA, NAJ:

v skladu z nacionalno in evropsko zakonodajo, razpoložljivimi viri in nacionalnimi okoliščinami ter v tesnem sodelovanju z vsemi zadevnimi zainteresiranimi stranmi:

1. izboljšajo dostop do visokokakovostnih sistemov vzgoje in varstva predšolskih otrok v skladu s premisami iz „okvira kakovosti za vzgojo in varstvo predšolskih otrok“, predstavljenimi v prilogi k temu priporočilu, in z 11. načelom evropskega stebra socialnih pravic;

⁽²⁵⁾ Professionalisation of Childcare Assistants in Early Childhood Education and Care (ECEC): Pathways towards Qualification, NESET II report (2016).

⁽²⁶⁾ The current state of national ECEC quality frameworks, or equivalent strategic policy documents, governing ECEC quality in EU Member States, NESET II Report 4/2017.

⁽²⁷⁾ Dok. SN 100/1/02 REV 1.

⁽²⁸⁾ Dok. COM(2018) 273 final.

⁽²⁹⁾ UL C 417, 15.12.2015, str. 25.

⁽³⁰⁾ Dok. COM(2018) 273 final.

⁽³¹⁾ Evropska komisija (2017), Pregled izobraževanja in usposabljanja.

⁽³²⁾ ISCED 0.1 in ISCED 0.2.

2. si prizadevajo zagotoviti, da bodo storitve vzgoje in varstva predšolskih otrok dostopne, cenovno sprejemljive in inkluzivne. Razmislile bi lahko o:
 - (a) dosledni in čim zgodnejši podpori otrokovega razvoja s storitvami vzgoje in varstva predšolskih otrok;
 - (b) analizi ponudbe in povpraševanja družin, da bi ponudbo storitev vzgoje in varstva predšolskih otrok bolje prilagodile njihovim potrebam, pri tem pa spoštovale izbiro staršev;
 - (c) analizi in odpravljanju vseh ovir, ki jih imajo lahko družine pri dostopu do storitev vzgoje in varstva predšolskih otrok ter njihovem koriščenju, kot so stroški, ovire zaradi revščine, geografska lega, neprožen čas obratovanja, ovire, povezane z neustreznim zagotavljanjem storitev za otroke s posebnimi potrebami, kulturne in jezikovne ovire, diskriminacija ter pomanjkanje informacij;
 - (d) vzpostavitvi stika in sodelovanja z družinami, zlasti ranljivimi ali prikrajšanimi, da bi jih seznanile z možnostmi in koristmi vključitve v predšolsko vzgojo in varstvo ter z morebitno podporo, ki je na voljo, ter grajenju zaupanja v storitve in spodbujanju vključevanja že v zgodnjem otroštvu;
 - (e) zagotovitvi, da imajo vse družine, ki želijo koristiti storitve vzgoje in varstva predšolskih otrok, dostop do cenovno sprejemljive visokokakovostne predšolske vzgoje in varstva, najbolje s prizadevanji na ustreznih ravni upravljanja za pravico do mesta v visokokakovostni predšolski vzgoji in varstvu;
 - (f) zagotovitvi inkluzivne predšolske vzgoje in varstva za vse otroke, vključno z otroki z različnimi ozadji in otroki s posebnimi učnimi potrebami, tudi invalidnimi otroki, pri čemer naj se izogibajo segregaciji in spodbujajo njihovo vključevanje, ne glede na status njihovih staršev ali skrbnikov na trgu dela;
 - (g) podpori vsem otrokom, da se naučijo učnega jezika, pri tem pa naj se upošteva in spoštuje tudi njihov prvi jezik;
 - (h) krepitvi preventivnih ukrepov, zgodnjemu odkrivanju težav in ustreznemu zagotavljanju storitev za otroke s posebnimi potrebami in njihove družine, ki bo vključevalo vse zadevne akterje, kot so izobraževalne, socialne in zdravstvene službe, ter starše;
3. podprejo profesionalizacijo strokovnih delavcev v vzgoji in varstvu predšolskih otrok, vključno z vodstvom. Glede na obstoječo raven poklicne kvalifikacije in delovne razmere lahko uspešna prizadevanja vključujejo:
 - (a) izboljšanje statusa strokovnih delavcev v predšolski vzgoji in varstvu z oblikovanjem visokih poklicnih standardov, zagotavljanjem privlačnega poklicnega statusa in ponujanjem poklicnih možnosti vzgojiteljem v predšolski vzgoji in varstvu, prizadevanjem za bolj uravnoteženo zastopanost spolov ter ustvarjanjem možnosti za profesionalizacijo osebja z nizkimi kvalifikacijami ali brez njih in posebnih možnosti za kvalifikacijo pomočnikov;
 - (b) izboljšanje začetnega izobraževanja in stalnega strokovnega razvoja, da bi se v celoti upoštevale potrebe otrok glede njihovega dobrega počutja, učenja in razvoja ter zadevni družbeni razvoj, enakost spolov in zagotovilo popolno razumevanje otrokovih pravic;
 - (c) zagotavljanje časa strokovnim delavcem za poklicne dejavnosti, kot so refleksija, načrtovanje, sodelovanje s starši ter sodelovanje z drugimi strokovnjaki in sodelavci;
 - (d) prizadevanje, da strokovni delavci razvijejo kompetence za odzivanje na individualne potrebe otrok z različnimi ozadji in otrok s posebnimi učnimi potrebami, vključno z invalidnimi otroki, s katerimi bodo pripravljene na vodenje raznolikih skupin;
4. izboljšajo razvoj kurikulumov za zgodnje otroštvo, da bi sledili zanimanju otrok, negovali njihovo dobro počutje ter zadovoljili edinstvene potrebe in razvili potencial slehernega otroka, tudi tistih s posebnimi potrebami ali ranljivih in prikrajšanih otrok. Pristopi, ki podpirajo celostno učenje in razvoj otrok, bi lahko vključevali:
 - (a) vzpostavljanje ravnotežja pri zagotavljanju socialno-čustvenega ter kognitivnega razvoja, priznavanje pomena igre, stika z naravo, vloge glasbe, umetnosti in telesne dejavnosti;
 - (b) spodbujanje sodelovanja, iniciativnosti, avtonomije, reševanja problemov in ustvarjalnosti ter dovednosti za logično razmišljanje, raziskovanje in sodelovanje;

- (c) spodbujanje empatije, sočutja, vzajemnega spoštovanja ter zavesti o enakosti in različnosti;
 - (d) ponujanje priložnosti za zgodnjo jezikovno izpostavljenost in učenje z igro ter
 - (e) kjer je mogoče, razmislek o možnosti prilagojenih večjezičnih predšolskih programov, ki upoštevajo specifične potrebe dvo- in večjezičnih otrok;
 - (f) usmerjanje ponudnikov storitev pri uporabi starosti primernih digitalnih orodij in novih tehnologij;
 - (g) spodbujanje nadaljnje integracije vzgoje in varstva predšolskih otrok v celotno izobraževanje ter podpiranje sodelovanja med strokovnimi delavci v vzgoji in varstvu predšolskih otrok ter strokovnimi delavci v primarnem izobraževanju, starši in svetovalnimi službami za gladek prehod otrok v osnovno šolo;
 - (h) spodbujanje inkluzivnega, demokratičnega in participativnega učnega okolja, ki sprejema in vključuje glas vseh otrok;
5. spodbujajo pregledno in usklajeno spremljanje in evalvacijo storitev vzgoje in varstva predšolskih otrok na vseh ustreznih ravneh za razvoj in izvajanje politike. Uspešni pristopi bi lahko vključevali:
- (a) uporabo orodij za samoevalvacijo, vprašalnikov in smernic za opazovanje kot dela upravljanja kakovosti na ravni sistema in storitev;
 - (b) uporabo ustreznih in starosti primernih metod, da se spodbudi sodelovanje otrok, prisluhne njihovim mnenjem, skrbem in zamislim ter da se njihov vidik upošteva v procesu ocenjevanja;
 - (c) uporabo obstoječih orodij za večjo inkluzivnost vzgoje in varstva predšolskih otrok, kot je orodje za samorefleksijo okolja inkluzivne predšolske vzgoje, ki ga je razvila Evropska agencija za izobraževanje oseb s posebnimi potrebami in inkluzivno izobraževanje;
6. si prizadevajo zagotoviti ustrezno financiranje in pravni okvir za zagotavljanje storitev vzgoje in varstva predšolskih otrok. Razmislile bi lahko o:
- (a) povečanju vlaganja v vzgojo in varstvo predšolskih otrok s poudarkom na razpoložljivosti, kakovosti in cenovni sprejemljivosti, po potrebi tudi z možnostmi financiranja v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov;
 - (b) oblikovanju in vzdrževanju prilagojenih nacionalnih ali regionalnih okvirov za kakovost;
 - (c) spodbujanju boljšega sodelovanja med službami, namenjenimi družinam in otrokom, ali njihovega nadaljnega povezovanja, zlasti socialnih in zdravstvenih služb, pa tudi šol, na nacionalni, regionalni in lokalni ravni;
 - (d) vključevanju zanesljivih politik o zaščiti/varovanju otrok v sistem vzgoje in varstva predšolskih otrok, da bi otroke zaščitili pred vsemi oblikami nasilja;
 - (e) razvijanju sistema, ki si prizadeva za:
 - (1) močno kulturo dialoga in refleksije, ki pri akterjih na vseh ravneh spodbuja stalni proces razvoja in učenja;
 - (2) visokokakovostno infrastrukturo za vzgojo in varstvo predšolskih otrok ter ustrezno geografsko porazdelitev glede na življenjsko okolje otrok;
7. z uporabo obstoječih okvirov in orodij poročajo o izkušnjah in napredku pri dostopnosti in kakovosti sistemov vzgoje in varstva predšolskih otrok,

IN POZDRAVLJA NAMERO KOMISIJE, DA:

- 8. omogoči izmenjavo izkušenj in dobre prakse med državami članicami znotraj strateškega okvira za sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju ter programov, ki ga bodo nasledili, in v Odboru za socialno zaščito;
- 9. na prošnjo držav članic podpre njihovo sodelovanje z organiziranjem vzajemnega učenja in svetovanja;

10. podpre sodelovanje z mrežo OECD za vzgojo in varstvo predšolskih otrok, ki naj bi olajšalo razširjanje rezultatov in preprečilo podvajanje;
11. podpre razvoj visokokakovostnih inkluzivnih storitev vzgoje in varstva predšolskih otrok s tem, da zagotovi sredstva Unije, zlasti v okviru programa Erasmus+ ter po potrebi evropskih strukturnih in investicijskih skladov, vključno s pobudo Interreg, brez kakršnega koli poseganja v pogajanja o naslednjem večletnem finančnem okviru;
12. po posvetovanju z državami članicami predlaga posodobljena evropska referenčna merila ali cilje glede vzgoje in varstva predšolskih otrok z namenom zagotavljanja storitev v skladu z revidiranim referenčnim merilom ET 2020 in cilji iz Barcelone; o tem predlogu referenčnih meril kot tudi o drugih predlaganih evropskih referenčnih merilih glede izobraževanja in usposabljanja bi moral razpravljati in odločati Svet v okviru vzpostavitve novega strateškega okvira za izobraževanje in usposabljanje po letu 2020;
13. poroča Svetu o uresničevanju priporočila v skladu z načini poročanja, ki se uporabljajo za obstoječe okvire in orodja.

V Bruslju, 22. maja 2019

Za Svet
Predsednik
C. B. MATEI

PRILOGA

„Otroci imajo pravico do cenovno dostopne in kakovostne predšolske vzgoje in varstva.“

Evropski steber socialnih pravic

Učenje in vzgoja se začneta z rojstvom, življenje otrok pa najbolj zaznamuje ravno zgodnje otroštvo, saj se takrat postavijo temelji za njihov vseživljenjski razvoj. V tem okviru za kakovost so predstavljena ključna načela in evropski pristop k visokokakovostnim sistemom vzgoje in varstva predšolskih otrok, ki temelji na dobri praksi v državah članicah EU in najnovejših raziskavah. Vključuje deset premis o kakovosti, razdeljenih v pet širših področij kakovosti: dostop, strokovni delavci, kurikul, spremljanje in evalvacija ter upravljanje in financiranje. Deset premis o kakovosti opisuje glavne značilnosti visokokakovostnih storitev, ki izhajajo iz prakse. Okvir za kakovost je orodje za upravljanje, katerega namen je zagotoviti usmeritve za razvoj in vzdrževanje sistemov vzgoje in varstva predšolskih otrok.

Glavni cilj okvira je opisati sistem, ki lahko zagotavlja visokokakovostno predšolsko vzgojo in varstvo za vse otroke, in njegov razvoj; temelji na naslednjih načelih:

- visokokakovostne storitve so odločilne pri spodbujanju razvoja in učenja otrok ter dolgoročno pri izboljšanju njihovih možnosti za izobraževanje;
- sodelovanje staršev kot partnerjev pri teh storitvah je bistveno – družina je najpomembnejše mesto za rast in razvoj otrok, starši (in skrbniki) pa so odgovorni za dobro počutje, zdravje in razvoj posameznega otroka;
- storitve vzgoje in varstva predšolskih otrok morajo biti osredotočene na otroka, otroke morajo spodbujati k dejavnemu sodelovanju in upoštevati njihova mnenja.

OKVIR EU ZA KAKOVOST VZGOJE IN VARSTVA PREDŠOLSKIH OTROK

DOSTOP do kakovostnih storitev predšolske vzgoje in varstva za vse otroke pripomore k njihovemu zdravemu razvoju in učnemu uspehu ter pomaga zmanjševati socialne neenakosti in razlike v kompetencah med otroki z različnimi socialno-ekonomskimi ozadji. Enak dostop je bistven tudi za zagotovitev, da imajo starši, zlasti ženske, potrebno prožnost za (ponovno) vključitev na trg dela.

Premisi o kakovosti:

1. Zagotavljanje storitev, ki so na voljo in cenovno dostopne vsem družinam in njihovim otrokom.

Splošna zakonska upravičenost do storitev vzgoje in varstva predšolskih otrok daje trdno podlago za vključitev vseh otrok. Podatki o prebivalstvu in anketiranje staršev o povpraševanju po mestih v predšolski vzgoji in varstvu so lahko podlaga za oceno dodatnih potreb in prilagoditev zmogljivosti.

V okviru zagotavljanja storitev je mogoče odpraviti ovire, ki bi lahko družinam in otrokom preprečevale vključitev v vzgojo in varstvo. To lahko vključuje prilagoditev zahtevanih prispevkov za vzgojo in varstvo predšolskih otrok, da se dostop omogoči tudi gospodinjstvom z nizkimi dohodki. Obstajajo tudi dokazi, da k vključevanju, zlasti otrok zaposlenih mater in otrok iz enostarševskih družin, manjšin ali prikrajšanih skupin, prispevajo tudi prožen čas obratovanja in druge ureditve.

Zagotavljanje storitev, enakomerno porazdeljeno po mestnih in podeželskih območjih, premožnih in revnejših soseskah ter regijah, lahko poveča dostopnost za prikrajšane skupine v družbi. Razpoložljivost in cenovna dostopnost visokokakovostnih storitev v soseskah, kjer prebivajo revne družine, manjšine ali migrantske ali begunske družine, naj bi najbolj prispevala k enakosti in socialni inkluziji.

2. Zagotavljanje storitev, ki spodbujajo vključevanje, krepijo socialno inkluzijo in sprejemajo različnost.

Okolja, v katerih potekata vzgoja in varstvo predšolskih otrok, lahko dejavno spodbujajo vključevanje, tako da staršem, družinam in skrbnikom omogočijo sodelovanje v procesih odločanja (npr. v svetih staršev). Ciljno usmerjene pobude, naslovljene na družine, zlasti enostarševske ter prikrajšane družine ali manjšinske in migrantske družine, tem skupinam omogočajo, da izrazijo svoje potrebe, ponudnikom storitev pa, da to upoštevajo pri prilagajanju zagotavljanja storitev povpraševanju lokalnih skupnosti.

Spodbuja se lahko zaposlovanje strokovnih delavcev iz marginaliziranih, migrantskih ali manjšinskih skupin, saj je dokazano, da je koristno, če sestava zaposlenih v okoljih, v katerih potekata vzgoja in varstvo predšolskih otrok, odraža raznolikost v skupnosti.

Ustvarjanje gostoljubnega okolja za otroke, v katerem se cenijo njihovi jeziki, kultura in domače okolje, prispeva k razvoju njihovega občutka pripadnosti. Z ustreznim stalnim strokovnim razvojem se osebje pripravi tudi na sprejemanje in podpiranje dvojezičnih otrok.

Okolja, v katerih potekata predšolska vzgoja in varstvo, lahko razvijejo dobre družinske prakse za gladek prehod iz domačega okolja ter z organiziranjem posebnih pobud spodbujajo visoko raven sodelovanja staršev.

STROKOVNI DELAVCI so najpomembnejši dejavnik za dobro počutje, učenje in razvoj otrok. Zato se njihove delovne razmere in strokovni razvoj štejejo za bistvene sestavine kakovosti.

Premisi o kakovosti:

3. Visokokvalificirani strokovni delavci, ki lahko na podlagi začetnega in nadaljevalnega izobraževanja izpolnjujejo svojo poklicno vlogo.

V učinkovitih sistemih vzgoje in varstva predšolskih otrok se razmišlja o izboljšanju poklicnega statusa delavcev, ki je splošno priznано kot eden od ključnih dejavnikov kakovosti, z dvigom ravni kvalifikacij, zagotavljanjem privlačnega poklicnega statusa ter ponujanjem prožnih poklicnih možnosti in alternativnih možnosti za pomočnike. To je mogoče podpreti s prizadevanjem za pedagoško osebje, ki ga sestavljajo visokokvalificirani strokovni delavci s polno poklicno kvalifikacijo, ki so specializirani za predšolsko vzgojo, in njihovi pomočniki.

Najsodobnejši programi začetnega izobraževanja so zasnovani skupaj z delavci v stroki ter zagotavljajo dobro uravnoteženost teorije in prakse. Koristno je tudi, če izobraževalni programi zaposlene pripravijo na kolektivno delo in izboljšanje sposobnosti refleksije. V takih programih so lahko koristna usposabljanja strokovnih delavcev za delo z jezikovno in kulturno različnimi skupinami iz manjšinskih in migrantskih družin ter družin z nizkimi dohodki.

Strokovni delavci, usposobljeni za spremljanje razvojnih potreb, zanimanj in potenciala majhnih otrok ter sposobni zaznati morebitne razvojne in učne težave, lahko dejavneje podprejo otroka pri razvoju in učenju. Možnosti rednega posebej prilagojenega in stalnega strokovnega razvoja koristijo vsem strokovnim delavcem, tudi pomočnikom in pomožnemu osebju.

Kar zadeva nujne elemente razvoja in psihologije otroka, bi morale kompetence strokovnih delavcev v skladu z različnimi strukturami usposabljanja v državah članicah vključevati znanje o sistemih za zaščito otrok ter splošneje o otrokovih pravicah.

4. Ugodne delovne razmere, vključno s strokovnim vodenjem, ki zagotavljajo priložnosti za opazovanje, refleksijo, načrtovanje, skupinsko delo in sodelovanje s starši.

Sistemi vzgoje in varstva predšolskih otrok, katerih cilj so boljše delovne razmere, vključno s primernejšo višino plače, lahko povečajo privlačnost zaposlitve v vzgoji in varstvu predšolskih otrok za bolj kvalificirano osebje, ki si želi dostojne poklicne poti.

Razmerje med odraslimi in otroki ter velikost skupin sta najprimernejša, če sta prilagojena starosti in sestavi skupine otrok, saj mlajši otroci potrebujejo več pozornosti in nege.

Izkazalo se je, da imajo poklicne učne skupnosti, vzpostavljene znotraj okolij in med njimi, pozitivno vlogo, saj se posvečajo kolegialnim praksam in sodelovanju.

Zagotavljanje mentorstva in nadzora med uvajanjem novo zaposlenim delavcem lahko pomaga, da začnejo hitro izpolnjevati svojo poklicno vlogo.

KURIKUL je močno orodje za izboljšanje dobrega počutja, razvoja in učenja otrok. Širok pedagoški okvir določa načela za podporo razvoju in učenju otrok z vzgojno-varstvenimi praksami, ki ustrezajo zanimanjem, potrebam in potencialu otrok.

Premisi o kakovosti:

5. Kurikul, ki temelji na pedagoških ciljih, vrednotah in pristopih, na podlagi katerih lahko otroci izkoristijo ves svoj potencial, in zagotavlja njihov čustveni, kognitivni in telesni razvoj ter dobro počutje.

S pedagoškimi pristopi, osredotočenimi na otroka, je mogoče bolje podpreti splošni razvoj otrok, zagotavljati podporo njihovim učnim strategijam ter spodbujati njihov kognitivni in nekognitivni razvoj z bolj sistematično krepitvijo izkusnega učenja, igr in socialnih interakcij.

Obstajajo trdni dokazi o tem, da je jasno opredeljen kurikulum zelo dragocen, saj omogoča usklajen okvir za varstvo, vzgojo in socializacijo, ki so sestavni deli predšolske vzgoje in varstva predšolskih otrok. Najbolje je, če tak okvir določa pedagoške cilje, ki vzgojiteljem omogočajo, da svoj pristop prilagodijo individualnim potrebam otrok, in zagotavlja smernice za visokokakovostno učno okolje. Pri tem se upošteva tudi razpoložljivost knjig in drugih tiskovin za pomoč otrokom pri razvoju pismenosti.

Učinkovit kurikulum s spodbujanjem raznolikosti, enakosti in jezikovne ozaveščenosti pospešuje vključevanje migrantov. Spodbuja lahko razvoj maternega in učnega jezika.

6. Kurikul, v katerem morajo zaposleni sodelovati z otroki, sodelavci in starši ter razmišljati o lastni praksi.

Kurikul lahko pripomore k močnejši vključenosti staršev, zainteresiranih strani in zaposlenih ter zagotovi ustrežnejše odzivanje na potrebe, zanimanja in potencial otrok.

V kurikulumu so lahko opredeljene vloge in procesi, v okviru katerih lahko strokovni delavci redno sodelujejo s starši in sodelavci v drugih službah, namenjenih otrokom (vključno z zdravstvenim, socialnovarstvenim in izobraževalnim sektorjem).

Če je mogoče, lahko kurikulum vsebuje smernice za delavce v vzgoji in varstvu predšolskih otrok glede sodelovanja s šolskim osebjem pri prehodu otrok v primarno oziroma predprimarno izobraževanje.

SPREMLJANJE IN EVALVACIJA vzdržujeta kakovost. Spremljanje in evalvacija izpostavljata prednosti in slabosti, s tem pa lahko pomembno prispevata k izboljšanju kakovosti sistemov vzgoje predšolskih otrok. Zagotavljata lahko podporo zainteresiranim stranem in oblikovalcem politike pri uvajanju pobud, ki ustrezajo potrebam otrok, staršev in lokalnih skupnosti.

Premisi o kakovosti:

7. S spremljanjem in evalvacijo se ustvarjajo informacije na zadevni lokalni, regionalni in/ali nacionalni ravni, ki prispevajo k stalnemu izboljševanju kakovosti politike in prakse.

Pregledne informacije o storitvah in zaposlenih ali o izvajanju kurikula na ustrezni – nacionalni, regionalni in lokalni – ravni lahko pripomorejo k izboljšanju kakovosti.

Redne povratne informacije lahko olajšajo proces evalvacije politik, tudi s tem, da omogočajo analizo porabe javnih sredstev ter tega, kaj je učinkovito in v kakšnih okoliščinah.

Za določitev potreb delavcev v stroki po usposabljanju in pravilno odločanje o tem, kako najbolje izboljšati kakovost storitev in strokovni razvoj, je koristno, da odgovorni za vzgojo predšolskih otrok pravočasno zberejo zadevne podatke.

8. Spremljanje in evalvacija, ki sta v otrokovo korist.

Za zaščito otrokovih pravic je treba v sistem vzgoje in varstva predšolskih otrok vključiti trdne politike o zaščiti/varovanju otrok, da bi otroke zaščitili pred vsemi oblikami nasilja. Politike o zaščiti otrok vključujejo štiri širša področja: (1) politiko, (2) ljudi, (3) postopke in (4) odgovornost. Več informacij o teh področjih je na voljo v publikaciji „Child safeguarding standards and how to implement them“ (Standardi varovanja otrok in kako jih izvajati), ki jo je izdala organizacija Keeping Children Safe.

Spremljanje in evalvacija lahko vse zainteresirane strani spodbudita k dejavnemu vključevanju in sodelovanju. Vsi, ki jih zanima razvoj kakovosti, lahko prispevajo k praksam spremljanja in evalvacije ter imajo od njih korist.

Dokazi, ki so na voljo, kažejo, da je mogoče s kombinacijo metod spremljanja (npr. opazovanje, dokumentiranje, opisno ocenjevanje kompetenc in učenja otrok) zagotoviti koristne informacije ter predstaviti izkušnje in razvoj otrok, kar med drugim pripomore h gladkemu prehodu v osnovno šolo.

Oblikovati je mogoče orodja za spremljanje in postopke za participativno evalvacijo, da bi bili otroci slišani in da bi lahko poročali o svojih učnih in socializacijskih izkušnjah v različnih okoljih.

UPRAVLJANJE IN FINANCIRANJE sta bistvena, da bi lahko vzgoja in varstvo predšolskih otrok izpolnila svojo vlogo v osebnem razvoju in učenju otrok ter pri zmanjševanju razlik v stopnji izobrazbe in spodbujanju socialne kohezije. Kakovost je rezultat celovitih in usklajenih javnih politik, ki vzgojo in varstvo predšolskih otrok povezujejo z drugimi storitvami, ki zagotavljajo dobrobit majhnih otrok in njihovih družin.

Premisi o kakovosti:

9. Zainteresirane strani jasno in enotno razumejo svojo vlogo in naloge ter vedo, da se od njih pričakuje sodelovanje s partnerskimi organizacijami.

Za vzgojo in varstvo predšolskih otrok je koristno tesno sodelovanje z vsemi službami, namenjenimi otrokom, vključno s socialnimi in zdravstvenimi službami, šolami in lokalnimi zainteresiranimi stranmi. Izkazalo se je, da je tako povezovanje med službami učinkovitejše, če ga ureja usklajen okvir politike, ki lahko dejavno spodbuja sodelovanje in dolgoročno vlaganje v lokalne skupnosti.

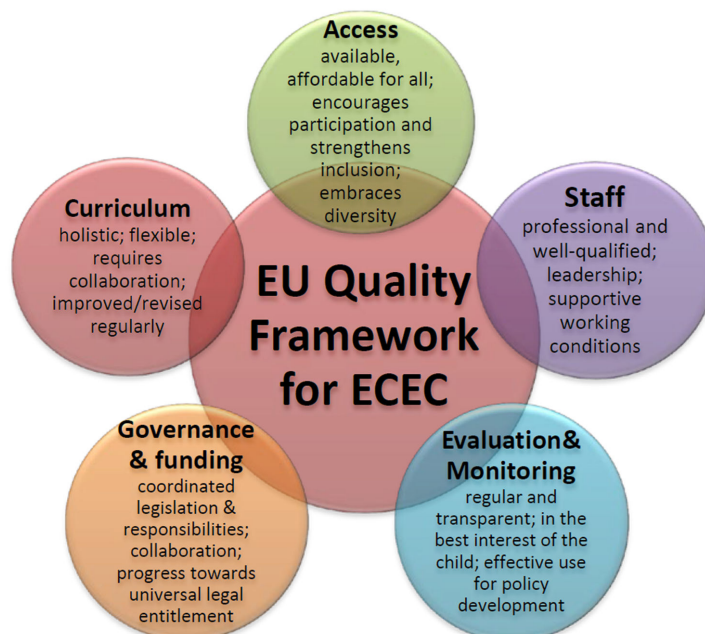
Dokazano je bilo, da je vključenost zainteresiranih strani bistvena za zasnovo in izvajanje vzgoje in varstva predšolskih otrok.

Povezovanje ali usklajevanje služb, ki so pristojne za različne predpise o vzgoji in varstvu predšolskih otrok, lahko pozitivno vpliva na kakovost sistema.

10. Zakonodaja, predpisi in/ali financiranje prispevajo k napredku pri zagotavljanju splošne upravičenosti do visokokakovostne cenovno dostopne vzgoje in varstva predšolskih otrok, o napredku pa se redno poroča zadevnim zainteresiranim stranem.

Izboljšanje kakovosti zagotavljanja storitev za vse otroke bi bilo morda lažje doseči s postopnim zagotavljanjem splošne zakonske upravičenosti. To vključuje spodbujanje vključevanja v predšolsko vzgojo in varstvo že v zgodnjem otroštvu. Morda je lahko koristno oceniti, ali tržno usmerjene storitve predšolske vzgoje in varstva prispevajo k neenakemu dostopu ali slabši kakovosti za prikrajšane otroke, ter po potrebi pripraviti načrte za ukrepanje.

Tesna povezanost s politikami na področju dela, zdravja in socialnih zadev bi bila nedvomno koristna, saj lahko prispeva k učinkovitejši prerazporeditvi sredstev z usmerjanjem dodatnega financiranja k prikrajšanim skupinam in soseskam.

PRIPOROČILO SVETA
z dne 22. maja 2019
o celovitem pristopu k poučevanju in učenju jezikov
(2019/C 189/03)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 165 in 166 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V sporočilu o krepitevi evropske identitete s pomočjo izobraževanja in kulture⁽¹⁾ je Evropska komisija določila vizijo evropskega izobraževalnega prostora, v katerem visokokakovostnega, vključujočega izobraževanja, usposabljanja in raziskovalnega dela ne bi ovirale meje, v katerem bi bil študij, učenje ali delo v drugi državi članici nekaj običajnega, v katerem bi vse več ljudi poleg materne jezika govorilo še dva druga jezika in v katerem bi imeli ljudje močan občutek evropske identitete ter se zavedali skupne evropske kulturne in jezikovne dediščine in raznolikosti.
- (2) Med neformalnim delovnim srečanjem na vrhu v Göteborgu za pravična delovna mesta in rast so voditelji držav ali vlad razpravljali o vlogi izobraževanja in kulture za prihodnost Evrope. V sklepih Evropskega sveta z dne 14. decembra 2017⁽²⁾ so bili države članice, Svet in Komisija pozvani, naj v skladu s svojimi pristojnostmi nadaljujejo delo na tem področju.
- (3) Evropski svet je v svojih sklepih, sprejetih 15. in 16. marca 2002 v Barceloni, pozval k nadaljnjemu ukrepanju na področju izobraževanja za boljše usvajanje temeljnih veščin, zlasti s poučevanjem vsaj dveh tujih jezikov od zgodnjega otroštva.
- (4) Pismenost in večjezičnost sta dve od osmih ključnih kompetenc, opredeljenih v Priporočilu sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje⁽³⁾.
- (5) Večjezičnost⁽⁴⁾ je v središču vizije evropskega izobraževalnega prostora. Zaradi vse večje mobilnosti znotraj Unije za namene izobraževanja, usposabljanja in dela, krepiteve migracijskih tokov iz tretjih držav v Unijo in splošnega globalnega sodelovanja morajo sistemi izobraževanja in usposabljanja ponovno preučiti izzive poučevanja in učenja jezikov ter priložnosti, ki jih ponuja jezikovna raznolikost Evrope.
- (6) Z okrepitevijo in izboljšanjem učenja in poučevanja jezikov bi se lahko utrdila evropska razsežnost izobraževanja in usposabljanja. Lahko bi se spodbudil razvoj evropske identitete v vsej njeni raznolikosti, kar bi dopolnilo lokalne, regionalne in nacionalne identitete in tradicije, izboljšalo pa bi se tudi razumevanje Unije in njenih držav članic. Večjezičnost omogoča boljše razumevanje drugih kultur, s tem pa prispeva k razvoju državljanstva in demokratičnih kompetenc.
- (7) Skoraj polovica Evropejcev⁽⁵⁾ navaja, da se ne morejo pogovarjati v nobenem drugem jeziku kot v svojem prvem⁽⁶⁾. Šibka večjezičnost povzroča težave, saj ovira uporabne izmenjave med javnimi upravami in posamezniki, zlasti v obmejnih regijah⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ COM(2017) 673 final.

⁽²⁾ EUCO 19/1/17 REV 1.

⁽³⁾ UL C 189, 4.6.2018, str. 1.

⁽⁴⁾ Svet Evrope za večjezične kompetence posameznikov uporablja izraz „raznojezičnost“ (plurilingualism), v uradnih dokumentih Evropske unije pa se za kompetence posameznikov in za družbeno stanje uporablja izraz „večjezičnost“ (multilingualism). Razlog za to je med drugim dejstvo, da je v drugih jezikih kot angleščini in francoščini težko razlikovati med plurilingual in multilingual.

⁽⁵⁾ Europeans and their languages – special Eurobarometer report summary 2012 (Evropejci in jeziki – povzetek poročila posebne raziskave Eurobarometer 2012).

⁽⁶⁾ Prvi jezik: jezik ali jeziki, ki se ga ali jih otrok nauči in ga ali jih uporablja v starosti (približno pred drugim ali tretjim letom starosti), ko prvič postane zmožen jezikovnega sporazumevanja. Ta izraz je bolj priporočljiv kot materni jezik, ki je pogosto neustrezen, saj prvi jezik ni nujno samo jezik matere.

⁽⁷⁾ Sporočilo Komisije o spodbujanju rasti in kohezije v obmejnih regijah EU, COM(2017) 534.

- (8) Samo štirje od desetih učečih v srednješolskem izobraževanju dosežejo raven „samostojnega uporabnika“ v prvem tujem jeziku, kar pomeni, da so sposobni udeležbe v preprostem pogovoru. Samo četrtnina jih to raven doseže v drugem tujem jeziku⁽⁸⁾. Primerjalna analiza jezikov v izobraževanju in usposabljanju je pokazala, da se večina držav članic sooča z izzivi pri doseganju ustreznih učnih izidov na področju jezikov. Čeprav izzivi obstajajo v vseh izobraževalnih sektorjih, so še posebej pereči v poklicnem izobraževanju in usposabljanju, kjer je manj poudarka na učenju jezikov.
- (9) Omejena večjezičnost je še vedno ena od glavnih ovir za izkoriščanje priložnosti, ki jih ponujajo evropski programi na področju izobraževanja, usposabljanja in mladih. Nasprotno pa bo boljša večjezičnost ljudem omogočila, da bolje izkoristijo priložnosti, ki jih ponuja notranji trg, na primer prosti pretok delavcev, ter sprejemajo bolj informirane odločitve o priložnostih v drugih državah EU.
- (10) Če je večjezičnost del širšega nabora potrebnih znanj in spretnosti, lahko pomeni konkurenčno prednost tako za podjetja kot za iskalce zaposlitve. Obstaja pozitivna povezava med znanjem tujih jezikov in verjetnostjo zaposlitve. Vendar rezultati zadnje raziskave o nadaljnjem poklicnem usposabljanju (CVTS 2016) kažejo, da samo 7,9 % podjetij (ki zagotavljajo usposabljanje za svoje zaposlene) zaposlene pošilja na jezikovne tečaje (od 22,1 % na Slovaškem do 0,5 % na Irskem).
- (11) Za ohranjanje trenutnega življenjskega standarda, podpiranje visokih stopenj zaposlenosti in spodbujanje socialne kohezije v jutrišnji družbi in svetu dela ljudje potrebujejo pravi nabor spretnosti in kompetenc. Pridobitev boljše večjezičnosti bi lahko spodbudila mobilnost in sodelovanje v Uniji. To je tudi ključnega pomena za zagotavljanje popolne integracije otrok, študentov in odraslih z migrantskim ozadjem.
- (12) Za družbo, ki postaja vse bolj mobilna in digitalna, je treba poiskati nove načine učenja. Digitalni razvoj še zlasti omogoča učenje in uporabo vse več jezikov izven šole in šolskih izobraževalnih programov. Sedanji postopki ocenjevanja ne odražajo v celoti teh sprememb.
- (13) Prvo načelo evropskega stebra socialnih pravic je, da ima vsakdo pravico do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja, da lahko ohrani in pridobi znanja in spretnosti, ki mu omogočajo polno udeležbo v družbi in uspešno obvladovanje prehodov na trgu dela. Večjezičnost je ena ključnih kompetenc, ki lahko prispeva k zaposljivosti, osebni izpolnitvi, aktivnemu državljanstvu, medkulturnemu razumevanju in socialni vključenosti; opredeljena je kot „sposobnost ustrezne uporabe različnih jezikov za učinkovito sporazumevanje“.
- (14) Več kot polovica držav članic uradno priznava regijske ali manjšinske jezike znotraj svojih meja za pravne ali upravne namene, vključno z nacionalnimi znakovnimi jeziki. Več teh jezikov je razširjenih čez državne meje. Jeziki priseljencev ali beguncev dopolnjujejo jezikovno sliko v Evropi.
- (15) Šole se vse bolj zavedajo, da morajo poskrbeti, da vsi otroci, ne glede na ozadje in prvi jezik, pridobijo zelo dobro raven učnega jezika, po potrebi s posebnimi podpornimi ukrepi. To podpira enakost in enake možnosti ter zmanjšuje tveganje zgodnjega opuščanja šolanja.
- (16) Jezikovna ozaveščenost v šolah bi lahko vključevala poznavanje in razumevanje pismenosti in večjezičnosti vseh učencev, vključno s kompetencami v jezikih, ki se ne poučujejo v šoli. Šole lahko razlikujejo med različnimi ravnmi potrebne večjezičnosti, odvisno od konteksta in namena ter okoliščin, potreb, zmožnosti in zanimanj učečih.
- (17) Pomanjkanje učiteljev nekaterih predmetov, vključno s sodobnimi tujimi jeziki, v več kot polovici izobraževalnih sistemov Evropske unije predstavlja izziv, zato je več držav članic uvedlo reforme ali spodbude za odpravo pomanjkanja učiteljev jezikov. Te reforme in spodbude bi lahko vključevale štipendije za privabljanje jezikoslovnih diplomantov, ki opravljajo druge poklice, v učiteljski poklic ali reformirane programe izobraževanja učiteljev.

⁽⁸⁾ Evropska komisija (2012): First European Survey on language competences, executive summary (Prva evropska raziskava o jezikovnih kompetencah, povzetek).

- (18) Pobude za izboljšanje ključnih kompetenc v šolskem izobraževanju, vključno z boljšim povezovanjem življenjskih izkušenj z akademskim učenjem, uporabo digitalnih tehnologij in podpiranjem inovacij v šolah, so okrepile osredotočenost na učne izide. Prav tako so podprle pridobivanje večjezičnosti.
- (19) Poučevanje nejezikovnih predmetov v tujem jeziku ter digitalna in spletna orodja za učenje jezikov so se izkazala za učinkovita za različne kategorije učečih. Učitelji jezikov v Evropi bi lahko možnosti stalnega strokovnega razvoja izkoristili za posodabljanje svoje digitalne kompetence in za učenje, kako najbolje podpreti poučevanje z uporabo različnih metodologij in novih tehnologij. Pri tem bi jim lahko pomagal tudi popis odprtih izobraževalnih virov, upoštevaje delo Sveta Evrope.
- (20) Različne pobude v Evropi so podprle opredelitev in razvoj večjezičnosti. Skupni evropski jezikovni okvir je pregleden, usklajen in celovit referenčni instrument za ocenjevanje in primerjavo ravni kompetenc in kot tak podpira učenje in poučevanje vseh jezikov. Razlikuje med ravnmi osnovnega, samostojnega in učinkovitega uporabnika, pri čemer s slednjo uporabnik lahko dela ali študira v ocenjevanem jeziku. Leta 2018 je bil instrument dopoljen z novimi opisniki za posredovanje, znakovne jezike in druga področja ter primerjavo opisnikov za mlade učence, da bi bil okvir dostopnejši širši javnosti.
- (21) Jezikovna izkaznica Europass, ki uporablja skupni evropski jezikovni okvir, je standardizirana predloga za samooценjevanje jezikovnega znanja. Vanjo lahko državljani v času mobilnosti za namene izobraževanja, zaposlitve ali usposabljanja vnesejo informacije o svojem znanju jezikov, delodajalci pa lahko prek nje lažje razumejo, kakšno je jezikovno znanje delovne sile.
- (22) Evropsko jezikovno priznanje⁽⁹⁾ nagraduje odličnost in inovativnost pri poučevanju jezikov v vseh sodelujočih državah. Šole in druge ustanove spodbujajo k uporabi novih metodologij in strategij za obravnavanje lokalnih, regionalnih, nacionalnih ali evropskih prednostnih nalog. Prispeva k ozaveščanju o evropskem sodelovanju na področju poučevanja in učenja jezikov ter h krejitvi večjezične dinamike v izobraževalnih sektorjih.
- (23) Vse države članice so priznale potrebo po okrepitvi in razvoju večjezičnosti v Uniji. Evropska unija bo pripravila predlog novega sklopa evropskih meril za izobraževanje in usposabljanje, vključno z možnostmi zbiranja podatkov, ki bo morda vseboval evropsko merilo za jezikovne kompetence, da bi lahko imeli točnejšo predstavo o večjezičnosti v Uniji. O teh merilih bo razpravljala in odločala Svet v povezavi z oblikovanjem novega strateškega okvira za izobraževanje in usposabljanje po letu 2020.
- (24) Ob zavedanju, da se večjezičnost gradi vse življenje in da bi morale biti priložnosti za učenje na voljo v vseh življenjskih obdobjih, to priporočilo obravnava zlasti primarno in sekundarno izobraževanje in usposabljanje, po možnosti vključno s predšolsko vzgojo in varstvom ter začetnim poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem.
- (25) To priporočilo v celoti spoštuje načelo subsidiarnosti in načelo sorazmernosti –

DRŽAVAM ČLANICAM PRIPOROČA, NAJ:

v skladu z nacionalno in evropsko zakonodajo, razpoložljivimi viri in nacionalnimi okoliščinami ter v tesnem sodelovanju z vsemi ustreznimi zainteresiranimi stranmi:

- (1) preučijo možnosti za pomoč mladim, da pred koncem srednješolskega izobraževanja in usposabljanja po možnosti še vsaj pri enem evropskem jeziku poleg učnih jezikov dosežejo raven usposobljenosti, ki jim omogoča učinkovito uporabo jezika v družabnem, učnem in poklicnem kontekstu, ter za spodbujanje učenja dodatnega (tretjega) jezika do ravni, ki jim omogoča dovolj tekočo interakcijo⁽¹⁰⁾;
- (2) izvajajo celovite pristope za izboljšanje poučevanja in učenja jezikov na nacionalni, regionalni, lokalni ali šolski ravni, kot in kjer je to primerno, pri tem pa uporabljajo primere politik iz Priloge;

⁽⁹⁾ Evropsko jezikovno priznanje, ki ga podpira program Erasmus+, se podeljuje na nacionalni ravni.

⁽¹⁰⁾ Učenje klasičnih jezikov, kot sta stara grščina in latinščina, je lahko del jezikovnega repertoarja učečega.

- (3) zagotovijo, da so obravnavani vsi sektorji primarnega in sekundarnega izobraževanja, vključno z začetnim poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem, in sicer čim bolj zgodaj;
- (4) kot del takšnih celovitih pristopov podpirajo razvoj jezikovne ozaveščenosti v šolah ter ustanovah za poklicno izobraževanje in usposabljanje z:
- (a) dejavnim podpiranjem in priznavanjem mobilnosti učečih in učiteljev, vključno z izkoriščanjem priložnosti, ki jih ponujajo ustrezni programi Unije za financiranje;
 - (b) krepitevijo kompetenc v učnih jezikih kot osnovo za nadaljnje učne in izobraževalne dosežke v šoli za vse učeče in zlasti tiste z migrantskim ali begunskim ozadjem ali iz prikrajšanih okolij;
 - (c) pomočjo učečim pri širjenju njihovih kompetenc v učnih jezikih, in sicer s podpiranjem učiteljev pri njihovem odnosu do uporabe posameznega jezika na njihovem tematskem področju, vključno z ozaveščanjem o različnih jezikovnih registrih in specifičnem besedišču;
 - (d) spodbujanjem kontinuitete jezikovnega izobraževanja med različnimi ravnmi šolanja;
 - (e) spoštovanjem jezikovne raznolikosti učečih in izkoriščanjem te raznolikosti kot učnega vira, vključno z vključevanjem staršev, drugih skrbnikov in širše lokalne skupnosti v jezikovno izobraževanje;
 - (f) razmislekom o možnostih za oceno in vrednotenje jezikovnih kompetenc, ki niso del učnega načrta, temveč so bile pridobljene z neformalnim učenjem (ko gre na primer za učeče z migrantskim, begunskim ali dvojezičnim ozadjem) ali z vključitvijo v formalni šolski sistem druge države, v kateri je učeči živel prej; lahko bi na primer povečali število jezikov, ki jih je mogoče dodati v zaključne kvalifikacije učečih;
 - (g) večjo uporabo skupnega evropskega jezikovnega okvira, zlasti zato, da bi spodbudili k oblikovanju še boljših učnih načrtov ter še boljšega testiranja in ocenjevanja na jezikovnem področju;
 - (h) zagotavljanjem podpore šolam pri oblikovanju lastnega pristopa do učenja jezikov, ob upoštevanju nacionalne zakonodaje, in pomočjo šolam, da bi dejavno izpostavljale in se opirale na svojo jezikovno raznolikost;
 - (i) omogočanjem šolam in izobraževalnim centrom, da okrepijo svojo evropsko perspektivo, na primer s kontinuirano uporabo evropskega jezikovnega priznanja, oblikovanjem šolskih priznanj s posebno evropsko perspektivo in organizacijo državnih dogodkov v zvezi z jezikovno raznolikostjo;
- (5) podpirajo učitelje, vodje usposabljanja, inšpektorje in vodstvene delavce šol pri razvijanju jezikovne ozaveščenosti z:
- (a) vlaganjem v začetno in nadaljnje izobraževanje učiteljev jezikov, kjer je to potrebno, da se utrdijo njihove kompetence ter se privabi in zadrži osebje, s tem pa ohrani široka jezikovna ponudba v primarnem izobraževanju ter sekundarnem izobraževanju in usposabljanju;
 - (b) krepitevijo prostovoljnega sodelovanja med institucijami, pristojnimi za začetno in nadaljnje izobraževanje učiteljev jezikov;
 - (c) vključevanjem priprave na jezikovno raznolikost v razredu v začetno izobraževanje in stalni strokovni razvoj učiteljev in vodstvenih delavcev šol;
 - (d) promoviranjem študijskih obdobj v tujini za študente, ki študirajo za učiteljsko kvalifikacijo, ter spodbujanjem mobilnosti za vse učitelje, vodje usposabljanja, inšpektorje in vodstvene delavce;
 - (e) spodbujanjem vključevanja in priznavanja učne mobilnosti v izobraževanje učiteljev jezikov, da bodo učitelji jezikov začetniki po možnosti en semester usposabljanja ali poučevanja opravili v tujini, zlasti prek programa Erasmus+;
 - (f) spodbujanjem uporabe eTwinninga ⁽¹⁾ in drugih oblik virtualnega sodelovanja ter mreženja v živo, da se obogatijo učne izkušnje v šolah in razvije večjezičnost učiteljev in učencev;
 - (g) spodbujanjem sodelovalnega poučevanja med učitelji jezikov in učitelji drugih predmetov;

⁽¹⁾ eTwinning je skupnost učiteljev od predšolske vzgoje do srednjih šol, ki gostuje na varni internetni platformi.

- (6) spodbujajo raziskovanje in uporabo inovativnih, vključujočih in večjezičnih pedagoških metod, med drugim na primer uporabo digitalnih orodij, medjezikovno razumevanje in načine poučevanja predmetov v tujem jeziku (poučevanje nejezikovnih predmetov v tujem jeziku), ter prenovijo začetno izobraževanje učiteljev;
- (7) zagotavljajo, da se jezikovne kompetence, pridobljene na različnih stopnjah izobraževanja in usposabljanja, spremljajo ter da se tako dopolnjujejo obstoječe informacije o učenju jezikov;
- (8) z uporabo obstoječih okvirov in orodij, ki so na voljo, poročajo o izkušnjah in napredku pri spodbujanju učenja jezikov.

IN POZDRAVLJA NAMERO KOMISIJE, DA:

- (9) podpre spremljanje izvajanja tega priporočila tako, da omogoči medsebojno učenje držav članic ter v sodelovanju z njimi pripravi večjezična orodja in vire, kot so:
 - (a) smernice za povezovanje poučevanja jezikov in ocenjevanja jezikovnih kompetenc s skupnim evropskim jezikovnim okvirom ⁽¹²⁾;
 - (b) z dokazi podprte smernice za nove oblike učenja in podporne pristope, tudi za jezike, ki niso del kurikula;
 - (c) digitalna orodja za učenje jezikov in strokovni razvoj izobraževalnega osebja na področju učenja jezikov, kot so množični odprti spletni tečajji, orodja za samoocenjevanje ⁽¹³⁾, mreže, vključno z eTwinningom in Teacher Academy v okviru portala School Education Gateway;
 - (d) metodologije in orodja za spremljanje večjezičnosti v Uniji;
- (10) okrepi mobilnost učencev, oseb v poklicnem izobraževanju in usposabljanju ter učiteljev, vodij usposabljanja, inšpektorjev in vodstvenih delavcev v okviru programa Erasmus+ ter, kjer je to primerno, v celoti podpre uporabo sredstev Unije, na primer v okviru programov Erasmus+, Obzorje 2020, Sklada za azil, migracije in vključevanje ali evropskih strukturnih in investicijskih skladov, za izvajanje tega priporočila in njegove priloge, brez poseganja v pogajanja o naslednjem večletnem finančnem okviru;
- (11) okrepi sodelovanje s Svetom Evrope in Evropskim centrom za moderne jezike na področju učenja jezikov, da se izboljšajo inovativne metode poučevanja in učenja jezikov ter poveča ozavešenost o ključni vlogi učenja jezikov v sodobnih družbah;
- (12) poroča o spremljanju izvajanja tega priporočila, zlasti z uporabo obstoječih okvirov in orodij, ki so na voljo.

V Bruslju, 22. maja 2019

Za Svet
Predsednik
C. B. MATEI

⁽¹²⁾ Na podlagi izkušenj in strokovnega znanja Sveta Evrope glede oblikovanja in posodabljanja okvira ter Evropskega centra za sodobne jezike in Evropske komisije glede uporabe tega dela na področju izobraževanja učiteljev s skupno financiranimi projekti.

⁽¹³⁾ Trenutno Europass ponuja samoocenjevalni obrazec za jezikovne kompetence, delovanje in učinkovitost tega obrazca pa se bosta preglevala kot del izvajanja sklepa o Europassu;

PRILOGA

Jezikovna ozaveščenost v šolah – razvijanje celovitih pristopov k učenju jezikov

Celoviti jezikovni pristopi bi lahko podprli izvajanje priporočila o učenju jezikov. V tej prilogi je naštetih več pedagoških načel in dobrih praks, katerih skupni cilj je povečanje splošne jezikovne ozaveščenosti v šolah za izboljšanje izidov učenja jezikov.

Ker se jezik v razredu uporablja na različne načine in ima ključno vlogo pri učenju in razumevanju vsebine predmeta, je poučevanje jezika pomemben element vseh šolskih predmetov. Dobro obvladanje akademskega jezika je tesno povezano s pridobivanjem znanja in razumevanjem predmeta.

Jezikovna ozaveščenost v šolah ter ustanovah za poklicno izobraževanje in usposabljanje bi lahko utrdila zavedanje, da je učenje jezikov dinamičen in neprekinjen proces: usvajanje prvega jezika ter zvrstnih in slogovnih razlik v njem se nadaljuje in je tesno povezano z učenjem drugih jezikov na različnih ravneh znanja, ki ustrezajo okoliščinam, potrebam in zanimanjem učečih.

Jezikovna ozaveščenost v šolah ter ustanovah za poklicno izobraževanje in usposabljanje bi lahko podprla razmislek o jezikovni razsežnosti na vseh ravneh šolske organizacije, poučevanja in prakse: pri razvoju pismenosti, učenju tujih jezikov, poučevanju nejezikovnih predmetov, priznavanju drugih jezikov, ki jih govorijo učenci, komuniciranju s starši in širšim šolskim okoljem itd.

Tesno sodelovanje med različnimi člani šolske skupnosti, po možnosti v okviru koncepta šole kot učne organizacije ali vsešolskega pristopa, lahko spodbudi takšno razumevanje jezikovne ozaveščenosti.

Za podpiranje jezikovne ozaveščenosti v šolah ter ustanovah za poklicno izobraževanje in usposabljanje so bili opredeljeni naslednji primeri dobre prakse.

1. Večjezičnost v šolah ter ustanovah za poklicno izobraževanje in usposabljanje

- Pozitiven odnos do jezikovne raznolikosti lahko pomaga ustvariti jezikom prijazno okolje, v katerem se na učenje in uporabo več jezikov gleda kot na bogastvo in znanje. Zavedanje o pomenu učenja jezikov ter izobraževalnih, kognitivnih, socialnih, medkulturnih, poklicnih in gospodarskih koristih širše uporabe jezikov je mogoče še okrepiti in spodbuditi.
- Razvijanje jezikovne kompetence in jezikovne ozaveščenosti je mogoče vključiti v izobraževalne programe z medpredmetnim pristopom. Povezovanje jezikov in drugih predmetov lahko omogoči bolj avtentično učenje, usmerjeno na primere iz resničnega življenja.
- Motivacijo za učenje jezikov je mogoče povečati tako, da se učne vsebine povežejo z življenjem in zanimanji učečih, pri tem pa se upošteva priložnostno učenje in spodbujajo sinergije z obšolskimi dejavnostmi. Povezave med uporabo jezika v vsakodnevem življenju in šolami ali ustanovami za poklicno izobraževanje in usposabljanje se lahko okrepijo s priznavanjem predhodnega učenja jezikov in omogočanjem, da se v zaključne kvalifikacije učečih doda večjezičnost, pridobljena z neformalnim učenjem (ko gre na primer za učeče z migrantskim, begunskim ali dvojezičnim ozadjem) ali z vključitvijo v formalni šolski sistem druge države, v kateri je učeči živel prej.
- Šole lahko upoštevajo in podprejo celoten jezikovni repertoar učečega ter ga izkoristijo tudi kot pedagoški vir za nadaljnje učenje vseh učečih. Učenci si lahko med seboj pomagajo pri učenju, približajo svoj jezik drugim in primerjajo jezike.
- Šole bi lahko jezikovno ponudbo razširile, da ta ne bi zajemala le najpomembnejših svetovnih jezikov. Izkoriščanje te ponudbe se lahko razlikuje, odvisno od tega, ali ima država dva ali več uradnih jezikov in ali obstaja interes za spodbujanje učenja jezika sosednje države.

- Ustanavljanje partnerstev med ustanovami za predšolsko vzgojo in varstvo ter šolami v obmejnih regijah, ki bodo otroke od zgodnjega otroštva spodbujala k učenju jezika sosedov in zmanjševala jezikovne ovire v čezmejnih regijah.
- Nadaljnje spodbujanje šol ter ustanov za poklicno izobraževanje in usposabljanje, da izkoristijo evropski dan jezikov in evropsko jezikovno priznanje za promocijo učenja jezikov in jezikovne raznolikosti. Promoviranje šolskih pri-znanj s posebno evropsko razsežnostjo zaradi krepitev evropske perspektive za šole in izobraževalne centre.

2. Učinkovito in inovativno poučevanje za boljše učenje jezikov

- Za izboljšanje učenja, poučevanja in ocenjevanja jezikov bi se lahko v celoti izkoristil potencial digitalnih orodij. Tehnologija lahko znatno pripomore k razširitvi jezikovne ponudbe, lahko zagotovi priložnosti za jezikovno izpostavljenost in je lahko zelo koristna pri podpiranju tistih jezikov, ki se ne poučujejo v šolah. Razvoj kritičnega mišljenja in medijske pismenosti ter ustrezna in varna uporaba tehnologije so lahko bistveni element učenja.
- Virtualno sodelovanje med šolami prek eTwinninga in drugih oblik virtualnega sodelovanja lahko mladim omogoči, da izboljšajo učenje jezikov, sodelujejo z vrstniki iz drugih držav in se pripravijo na mobilnost za študij, usposabljanje ali prostovoljno delo v tujini.
- Mobilnost učencev, tudi prek programa Erasmus+, bi lahko postala običajni del učnega procesa. To bi se moralo razširiti tudi na virtualno mobilnost in mobilnost širšega osebja.
- Učitelji, vodje usposabljanja in učeči lahko za spremljanje in ocenjevanje jezikovnega razvoja uporabljajo kombinacijo diagnostičnega ter formativnega in sumativnega ocenjevanja; za spremljanje napredka se uporabljajo posamezni jezikovni listovniki, na primer prek evropskega jezikovnega listovnika ali jezikovne izkaznice Europass.

3. Podpora učiteljem in vodjem usposabljanja

- Učitelje sodobnih jezikov bi se lahko v okviru njihovega začetnega izobraževanja in/ali nadaljnega strokovnega razvoja spodbujalo k sodelovanju v programih izmenjav z državami njihovega ciljnega jezika. Vsak učitelj tujih jezikov začetnik bi moral imeti možnost, da vsaj en semester izobraževanja ali poučevanja opravi v tujini.
- Učitelji in vodje usposabljanja za predmete, ki niso sodobni jeziki, bi lahko razvili jezikovno ozaveščenost ter pridobili znanje o jezikovni didaktiki in strategijah za podporo učencim.
- V poučevanje jezikov bi se lahko vključili jezikovni asistenti, pri čemer bi se uporabile možnosti, ki jih ponujajo programi izmenjav med državami članicami.
- Učiteljem se lahko ponudijo možnosti za stalni strokovni razvoj (prek mrež, izkustvenih skupnosti, množičnih spletnih jezikovnih tečajev, centrov strokovnega znanja, sodelovalnega spletnega učenja, skupnih akcijskih raziskav itd.), da bodo seznanjeni z najnovejšimi pedagoškimi inovacijami in se bodo strokovno izpopolnjevali.

4. Partnerstva in povezave v širšem šolskem okolju za podporo učenju jezikov

- Šole ter ustanove za poklicno izobraževanje in usposabljanje bi lahko s starši sodelovale pri iskanju možnosti za pomoč njihovim otrokom pri učenju jezikov, zlasti kadar otroci odrasčajo z več kot enim jezikom ali pa doma uporabljajo jezik, ki ni učni jezik.
- Šole ter ustanove za poklicno izobraževanje in usposabljanje lahko razvijejo partnerstva z jezikovnimi centri/laboratoriji, javnimi knjižnicami, kulturnimi centri ali drugimi kulturnimi združenji, univerzami in raziskovalnimi središči, da bi ustvarili zanimivejša učna okolja, obogatili učenje jezikov ter izboljšali in prenovili prakse poučevanja.
- Šole, ustanove za poklicno izobraževanje in usposabljanje ter občine lahko združijo vire in oblikujejo jezikovne centre z večjo jezikovno ponudbo, da bi ohranili manj razširjene jezike in/ali jezike, ki se ne poučujejo v šoli.
- Sodelovanje z delodajalci v regiji ali širše lahko pripomore k boljšemu razumevanju pomena večjezičnosti v delovnem življenju in pomaga zagotoviti, da pridobljena večjezičnost dejansko izboljšuje zaposljivost posameznika.

-
- Lahko bi se spodbujala čezmejna partnerstva med institucijami za izobraževanje in usposabljanje v obmejnih regijah. Mobilnost študentov, učiteljev, vodij usposabljanja in upravnega osebja ter doktorskih kandidatov in raziskovalcev bi lahko olajšali z zagotavljanjem informacij in tečajev v jezikih sosednje države. Spodbujanje večjezičnosti znotraj teh čezmejnih partnerstev lahko diplomante pripravi na vstop na trg dela na obeh straneh meje.
 - Spodbujanje sodelovanja med ustanovami za izobraževanje učiteljev.
-

IV

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE
UNIJE

SVET

Osnutek sklepov Sveta o izvajanju Priporočila Sveta o poteh izpopolnjevanja: nove priložnosti za odrasle

(2019/C 189/04)

SVET EVROPSKE UNIJE –

1. OPOZARJAJOČ na politično ozadje tega vprašanja, ki je predstavljeno v prilogi k tem sklepom, in predvsem, da:
 - (a) socialna razsežnost izobraževanja, kot je opredeljena v prvem načelu evropskega stebra socialnih pravic, pomeni, da ima vsakdo pravico do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja, da ohrani in pridobi znanja in spretnosti, ki mu omogočajo polno udeležbo v družbi in uspešno obvladovanje prehodov na trgu dela ⁽¹⁾;
 - (b) je cilj Združenih narodov glede trajnostnega razvoja št. 4 zagotoviti vključujoče in pravično kakovostno izobraževanje ter spodbujati možnosti vseživljenjskega učenja za vse. Kot je navedeno v razmisleku Komisije z naslovom „Na poti k trajnostni Evropi do leta 2030“, „vsi na vseh področjih doživljamo spremembe. Izobraževanje, znanost, tehnologija, raziskave in inovacije so predpogoj za doseganje trajnostnega gospodarstva EU, ki izpolnjuje cilje ZN glede trajnostnega razvoja“;
 - (c) je Svet 22. maja 2018 sprejel sklepe o prizadevanjih za uresničitev vizije o evropskem izobraževalnem prostoru ⁽²⁾, v katerih je navedel, da bi moral ta prostor temeljiti na kontinuiteti vseživljenjskega učenja, in poudaril, da bi morale pobude v njegovem okviru vključevati vse ravni in vrste izobraževanja in usposabljanja, vključno z izobraževanjem odraslih ter poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem;
 - (d) zaradi staranja prebivalstva v Evropi, vse daljše življenjske dobe in dejstva, da je treba spodbujati medgeneracijsko sodelovanje, vse hitrejših sprememb na trgu dela, novih oblik dela in prodiranja digitalnih tehnologij v vse vidike vsakdanjega življenja obstaja vse večje povpraševanje po novih znanjih in spretnostih ter znanjih, spretnostih in kompetencah na višji ravni. Zato je še toliko bolj nujno treba izboljšati možnosti za pridobivanje novega znanja in spretnosti ter poklicno preusposabljanje za vse, ki ne obvladajo osnovnih znanj in sposobnosti ali niso pridobili kvalifikacij, ki bi jim zagotovile zaposljivost in aktivno državljanstvo;
 - (e) sta glede na velike spremembe, do katerih prihaja na trgih dela, vključujoče in kakovostno izobraževanje in usposabljanje, ki se izvajata v vseh življenjskih obdobjih, postala še pomembnejša, Unija pa se sooča z dejstvom, da sta nujno potrebna izpopolnjevanje in preusposabljanje, pri katerih so potrebni strateški pristopi k vseživljenjskemu učenju ter razvoju znanj in spretnosti. Nekateri podatki kažejo, da bo 54 % vseh zaposlenih takoj po letu 2022 potrebovalo veliko izpopolnjevanja in preusposabljanja ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Dok. 13129/17.⁽²⁾ UL C 195, 7.6.2018, str. 7.⁽³⁾ Svetovni gospodarski forum: *Future of Jobs report*, 2018 (Poročilo o prihodnosti delovnih mest, 2018).

- (f) je referenčna vrednost za izobraževanje in usposabljanje odraslih 2020 (ET 2020) v Uniji v zadnjem desetletju stagnirala: leta 2017 je bilo odraslih, ki so se vključili v neko obliko učne dejavnosti, 10,9 %, referenčna vrednost za leto 2020 pa je 15 % ⁽⁴⁾;
- (g) je v priporočilih za posamezne države v okviru evropskega semestra opredeljeno, da so izpopolnjevanje, preusposabljanje in vseživljenjsko učenje ključni izziv, ki ga je treba v prihodnosti obravnavati za različne države članice;
- (h) je leta 2017 kar 61 milijonov odraslih v starosti od 25 do 64 let v Uniji prenehalo formalno izobraževanje še pred zaključkom srednješolskega izobraževanja ⁽⁵⁾. Hkrati je delež oseb, ki zgodaj opustijo izobraževanje in usposabljanje, leta 2017 znašal 10,6 % in je zdaj blizu cilja za leto 2020, tj. manj kot 10 %, vendar se stopnje med državami zelo razlikujejo. 43 % prebivalcev Unije nima dovolj digitalnih znanj in spretnosti, 17 % pa teh znanj in spretnosti sploh nima ⁽⁶⁾. Približno 20 % odraslega prebivalstva v državah, ki sodelujejo v raziskavi OECD o znanjih in spretnostih odraslih (PIAAC) ⁽⁷⁾, ima težave z osnovnimi znanji in spretnostmi, kot sta bralna in računska pismenost. Zato je treba tem odraslim nujno nameniti pozornost;
- (i) ni na voljo nobenega univerzalnega modela, ki bi ustrezal vsem. Zaposlene, brezposelne in neaktivne osebe ter osebe, ki spadajo v številne različne podskupine, imajo specifične potrebe. Ocenjevanje in potrjevanje znanj in spretnosti ter kompetenc migrantov in beguncev, ki zakonito prebivajo v EU, ter njihovo izpopolnjevanje in preusposabljanje bodo pospešili njihov vstop na trg dela in njihovo nemoteno vključevanje v novo okolje;
- (j) imajo naložbe v izpopolnjevanje in preusposabljanje lahko močan ekonomski učinek, vključno z večjo produktivnostjo in gospodarsko rastjo, in lahko pripomorejo k izboljšanju znanj in spretnosti ter kompetenc prebivalstva, kar lahko spodbuja inovacije in tehnološki napredek ⁽⁸⁾, rast davčnih prihodkov in zmanjšanje javnih izdatkov zaradi boljšega zdravstvenega, družbenega in državljanskega udejstvovanja ter znižuje raven vključenosti v kriminalne dejavnosti ⁽⁹⁾;
- (k) lahko izpopolnjevanje in preusposabljanje izboljša možnosti za zaposljivost in višji zaslužek posameznikov, njihovo boljše zdravje in dobro počutje, dejavnejše državljanstvo in socialno vključenost. Vendar pa se lahko zgodi, da posamezniki in delodajalci ne prepoznajo teh učinkov in zato premalo vlagajo v izpopolnjevanje in preusposabljanje, zaradi česar bi bilo treba določiti primerne spodbude za ozaveščanje in motivacijo glede nadaljnega izobraževanja in usposabljanja;
- (l) glede na to je Svet 19. decembra 2016 sprejel Priporočilo o poteh izpopolnjevanja: Nove priložnosti za odrasle (v nadaljnjem besedilu: priporočilo) ⁽¹⁰⁾, ki poziva k strateškemu in usklajenemu pristopu za zagotavljanje združenih priložnosti za učenje za 61 milijonov ⁽¹¹⁾ nizko usposobljenih in/ali nizko kvalificiranih odraslih v Uniji, njihov cilj pa je podpreti odrasle z nizko izobrazbo in kvalifikacijami, da izboljšajo svoje osnovna znanja in spretnosti, tj. bralno, računsko in digitalno pismenost, in/ali pridobijo širši nabor spretnosti, znanja in kompetenc ter pridobijo višjo izobrazbo in kvalifikacije.
- (m) v Priporočilu so države članice pozvane, naj nizko usposobljenim in/ali nizko kvalificiranim odraslim ponudijo priložnosti za izpopolnjevanje, temelječe na lahko dostopni poti, ki zajema tri korake: ocenjevanje, s katerim ugotovijo obstoječa znanja in spretnosti ter potrebe po izpopolnjevanju, prilagojena ponudba za učenje in mentorstvo, da se jim omogoči posodobitev znanja in odprava primanjkljaja, ter možnost, da pridobijo znanje, spretnosti in kompetence, ki so potrjene in priznane, ter s tem pridobili kvalifikacije ali dostop do zaposlitve;

⁽⁴⁾ Anketa o delovni sili, 2018.

⁽⁵⁾ Anketa o delovni sili, 2018.

⁽⁶⁾ Poročilo o digitalni vključenosti in znanjih, Evropska komisija, podatki za leto 2017.

⁽⁷⁾ Avstrija, Belgija (Flandrija), Češka, Nemčija, Danska, Estonija, Grčija, Španija, Finska, Francija, Irska, Italija, Litva, Nizozemska, Poljska, Švedska, Slovenija, Slovaška, Združeno kraljestvo in Madžarska.

⁽⁸⁾ OECD, PIAAC, 2016.

⁽⁹⁾ Znanja in spretnosti so pomembni, OECD, 2016.

⁽¹⁰⁾ UL C 484, 24.12.2016, str. 1.

⁽¹¹⁾ Leta 2017 je stopnja izobrazbe z nižjo srednješolsko izobrazbo (Eurostat, raziskava o delovni sili, 2018) znašala 61,3 milijona državljanov, starih od 25 do 64 let. V letu 2012, ko so se zbirali podatki v okviru programa PIAAC, je bilo v raziskavi o delovni sili evidentirano, da ima največ 70 milijonov državljanov, starih od 25 do 64 let, nižjo srednješolsko izobrazbo. Od takrat se je število vsako leto zmanjšalo, predvsem zato, ker: (a) so izobrazbene ravni tistih, ki dosegajo 25 let, višje, saj je več mladih zaključilo višje srednješolsko ali enakovredno izobraževanje, in (b) ker imajo osebe v upokojitveni starosti na splošno nižjo stopnjo izobrazbe, z izjemo nekaterih vzhodnoevropskih držav;

2. JE SEZNANJEN z delovnim dokumentom služb Komisije ⁽¹²⁾, ki vsebuje pregled izvedbenih ukrepov, objavljen v skladu z določbami Priporočila;
3. UGOTAVLJA, da je bil dosežen napredek, in predvsem, da:
 - (a) je sprejetje Priporočila v nekaterih državah članicah spodbudilo nacionalno razpravo in kritični pregled obstoječih programov;
 - (b) nekatere države članice vzpostavljajo nove programe politik v podporo izpopolnjevanju in prekvalificiranju odraslih v skladu s cilji Priporočila;
 - (c) se nekatere države članice kljub dejstvu, da je večina ukrepov, o katerih se poroča, usmerjena na brezposelne odrasle, usmerjajo tudi v podporo nizko usposobljenim zaposlenim delavcem, ki predstavljajo pomemben delež ciljne skupine;
 - (d) mnoge države članice uporabljajo različne oblike podpore, ki jo ponujajo programi Unije;
4. POUДАРJA svojo zavezanost cilju, določenem v Priporočilu, ter države članice na podlagi Priporočila in v skladu z nacionalno zakonodajo, okoliščinami in razpoložljivimi viri ter v tesnem sodelovanju s socialnimi partnerji in izvajalci izobraževanja in usposabljanja POZIVA, naj, kadar je mogoče:
 - (a) sprejmejo trajnostne dolgoročne ukrepe za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo odraslih kot del širšega strateškega pristopa k razvoju vseživljenjskega učenja;
 - (b) sprejmejo usklajen strateški pristop k zagotavljanju osnovnih znanj za nizko usposobljene in/ali nizko kvalificirane odrasle, ki temelji na usklajevanju in partnerstvih med vsemi zadevnimi akterji, vključenimi v celovite strategije za znanja in spretnosti ali akcijske načrte;
 - (c) spodbujajo partnerstva, da bi prejeli celostni pristop, ki bo vključeval ustrezne akterje, vključno s socialnimi partnerji, z različnih političnih področij (socialne zadeve, zaposlovanje ter izobraževanje in usposabljanje), in združili zagotavljanje osnovnih znanj in spretnosti z drugimi storitvami, namenjenimi nizko usposobljenim in/ali nizko kvalificiranim odraslim;
 - (d) ozaveščajo delodajalce – predvsem v malih in srednjih podjetjih – o pomenu izpopolnjevanja in preusposabljanja ter razpoložljivih podpornih mehanizmov za razvoj znanj in spretnosti odraslih ter jih pozivajo k spodbujanju in ponudbi usposabljanja za zaposlene;
 - (e) usmerijo prizadevanja v pomoč upravičencem, da pridobijo vsaj minimalno raven treh osnovnih znanj in spretnosti, in sicer bralne, računske in digitalne pismenosti, ter drugih ključnih kompetenc, ki so pomembne za aktivno udeležbo v trajnostni družbi in za trajnostno zaposlovanje;
 - (f) po potrebi zagotovijo, da ta prizadevanja potekajo v treh korakih: ocenjevanje znanj in spretnosti, prilagojena in prožna ponudba učnih možnosti ter potrjevanje in priznavanje pridobljenih znanj in spretnosti ter kompetenc;
 - (g) nudijo priložnosti za učenje, ki so posebej prilagojene individualnim učnim potrebam upravičencev, kot so opredeljene v oceni znanj in spretnosti, ter opremljene z informacijami o priložnostih na trgu delovne sile;
 - (h) zagotavljajo ukrepe za pomoč, ozaveščanje, usmerjanje in podporo, vključno s spodbudami za zagotavljanje uspešnega izvajanja pobude;
 - (i) razmislijo o možnostih za razvoj sinergij med učinkovitimi politikami in ukrepi za zmanjšanje zgodnjega opuščanja šolanja ter deleža nizko usposobljenih in/ali nizko kvalificiranih odraslih, na primer med ukrepi v okviru jamstva za mlade in poti izpopolnjevanja;
 - (j) ocenijo učinek svojih ukrepov na napredek ciljne skupine v smeri doseganja znanj, spretnosti in kvalifikacij, določenih v Priporočilu;

⁽¹²⁾ „Priporočilo Sveta o poteh izpopolnjevanja: Nove priložnosti za odrasle – ocena izvedbenih ukrepov“ SWD(2019) 89 final.

5. POZIVA Komisijo, naj:

- (a) še naprej podpira izvajanje Priporočila, tudi v okviru vzajemnega učenja med državami članicami in ustreznimi interesnimi skupinami ter namenskih razpisov za zbiranje predlogov, ki so predvsem usmerjeni v pomoč državam članicam pri reševanju izzivov, opredeljenih v poročilu o pregledu stanja, ter preuči možnosti za okrepljeno in inovativno vlogo nacionalnih koordinatorjev izobraževanja odraslih;
 - (b) olajša čezsektorsko sodelovanje in usklajevanje na evropski ravni prek povezav z drugimi pobudami in prek programov Unije za financiranje ter izmenjavo dobrih praks z organiziranimi dejavnostmi vzajemnega učenja in z orodji, kot sta elektronska platforma za izobraževanje odraslih v Evropi (EPALE) in/ali Europass;
 - (c) pri oblikovanju predlogov politik, tudi za okvir sodelovanja za obdobje po letu 2020, upošteva dolgoročni izziv izobraževanja odraslih in vprašanje odraslih z zastarelimi ali nizkimi ravnmi spretnosti ali kvalifikacij, ki potrebujejo dostop do poti izpopolnjevanja;
 - (d) sodeluje in uporabi strokovno znanje organov Unije (Cedefop, ETF) in mednarodnih organizacij, kot so OECD, OZN in Unesco, da se spopadejo z izzivom izpopolnjevanja in preusposabljanja, vključno z ustreznimi raziskavami in analizami na področju izobraževanja odraslih ter ocen znanj in spretnosti (npr. PIAAC).
-

PRILOGA

Politično ozadje

1. Priporočilo Komisije št. 2008/867/ES z dne 3. oktobra 2008 o dejavnem vključevanju oseb, izključenih s trga dela ⁽¹⁾
2. Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, z dne 21. novembra 2008 – Boljše vključevanje vseživljenjske orientacije v strategije vseživljenjskega učenja ⁽²⁾
3. Priporočilo Sveta z dne 28. junija 2011 o politikah za zmanjševanje osipa ⁽³⁾
4. Resolucija Sveta o prenovljenem evropskem programu za izobraževanje odraslih ⁽⁴⁾
5. Priporočilo Sveta z dne 20. decembra 2012 o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja ⁽⁵⁾
6. Priporočilo Sveta z dne 22. aprila 2013 o vzpostavitvi jamstva za mladino ⁽⁶⁾
7. Skupno poročilo Sveta in Komisije za leto 2015 o izvajanju strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020) ⁽⁷⁾
8. Priporočilo Sveta z dne 15. februarja 2016 o vključevanju dolgotrajno brezposelnih na trg dela ⁽⁸⁾
9. Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Novi program znanj in spretnosti za Evropo – Z roko v roki za večji človeški kapital, zaposljivost in konkurenčnost (10. junij 2016).
10. Priporočilo Sveta z dne 19. decembra 2016 z naslovom Poti izpopolnjevanja: nove priložnosti za odrasle ⁽⁹⁾
11. Priporočilo Sveta z dne 22. maja 2017 o evropskem ogrodju kvalifikacij za vseživljenjsko učenje in razveljavitvi Priporočila Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o uvedbi evropskega ogrodja kvalifikacij za vseživljenjsko učenje ⁽¹⁰⁾
12. Sklep (EU) 2018/646 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. aprila 2018 o skupnem okviru za zagotavljanje boljših storitev za znanja in spretnosti ter kvalifikacije (Europass) in razveljavitvi Odločbe št. 2241/2004/ES ⁽¹¹⁾
13. Priporočilo Sveta z dne 22. maja 2018 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje ⁽¹²⁾
14. Sklepi Sveta o prizadevanjih za uresničitev vizije evropskega izobraževalnega prostora ⁽¹³⁾

⁽¹⁾ UL L 307, 18.11.2008, str. 11.

⁽²⁾ UL C 319, 13.12.2008, str. 4.

⁽³⁾ UL C 191, 1.7.2011, str. 1.

⁽⁴⁾ UL C 372, 20.12.2011, str. 1.

⁽⁵⁾ UL C 398, 22.12.2012, str. 1.

⁽⁶⁾ UL C 120, 26.4.2013, str. 1.

⁽⁷⁾ UL C 417, 15.12.2015, p. 25.

⁽⁸⁾ UL C 67, 20.2.2016, str. 1.

⁽⁹⁾ UL C 484, 24.12.2016, str. 1.

⁽¹⁰⁾ UL C 189, 15.6.2017, str. 15.

⁽¹¹⁾ UL L 112, 2.5.2018, str. 42.

⁽¹²⁾ UL C 189, 4.6.2018, str. 1.

⁽¹³⁾ UL C 195, 7.6.2018, str. 7.

Sklepi Sveta o mladih in prihodnosti dela

(2019/C 189/05)

SVET EVROPSKE UNIJE –

OB UPOŠTEVANJU NASLEDNJEGA:

1. Strategija Evropske unije za mlade 2019–2027 priznava, da so mladi arhitekti svojih življenj, da prispevajo k pozitivnim spremembam v družbi in bogatijo ambicije EU ter da lahko mladinska politika pripomore k ustvarjanju prostora, kjer lahko mladi izkoristijo priložnosti in se poistovetijo z evropskimi vrednotami. Glede na spreminjajoče se razmere na področju zaposlovanja bi morala Evropska unija podpirati osebni razvoj mladih in razvijanje njihove samostojnosti, krepiti njihovo odpornost in jim zagotoviti potrebne vire za njihovo udeležbo v družbi ter s tem prispevati k izkoreninjenju revščine mladih in vseh oblik diskriminacije, pa tudi k spodbujanju socialne vključenosti.
2. „Prihodnost dela“ je krovni izraz, ki opisuje srednje- do dolgoročni razvoj delovnih mest, na katerega vplivajo nekateri trendi. V raznolikem kontekstu mladih v EU je „prihodnost dela“ med drugim odvisna od:
 - (a) demografskih sprememb, saj bo vse večji koeficient starostne ekonomske odvisnosti v EU ustvaril pritisk, da se poveča raven produktivnosti tistih, ki bodo vstopili na trg dela, da bi nadomestili izstop izkušene delovne sile, ki se bo upokojevala, pa tudi prispevali h kritju povečanih socialnih izdatkov, ki so prav tako posledica vse številčnejšega starejšega prebivalstva. Čeprav ta razvoj ustvarja nove priložnosti v gospodarstvu oskrbe, pa bo zahteval tudi dialog o vprašanih medgeneracijske pravičnosti;
 - (b) napredka v zvezi s tehnologijo in inovacijami, podprtega tudi s pobudami EU za enotni digitalni trg ter raziskave in razvoj, ki naj bi privedel do večje uporabe digitalne tehnologije v gospodarstvu in odpravil potrebo po nekaterih delovnih mestih, hkrati pa se lahko pojavijo zaposlitvene priložnosti v drugih gospodarskih sektorjih. Da bi izkoristili takšne spremembe, morajo imeti vsi mladi Evropejci, tudi tistih z manj priložnostmi, dostop do vključujočega in kakovostnega formalnega in neformalnega izobraževanja, s katerim bodo izpopolnili celoten nabor svojih znanj in spretnosti;
 - (c) povpraševanja po višji usposobljenosti na trgu dela. Delodajalci se že soočajo s težavami pri zapolnjevanju višjih in srednjih delovnih mest, hkrati pa je znotraj delovne sile trikrat več nizko kvalificiranih delavcev, kot je na voljo osnovnih delovnih mest⁽¹⁾. Ker se povpraševanje po nizko kvalificiranih delavcih še naprej zmanjšuje, sicer v različni meri v posameznih državah članicah, bodo mladi, ki vstopajo na trg dela, potrebovali višje ravni izobraževanja in usposabljanja, imeti pa bodo morali tudi ključne kompetence za vseživljenjsko učenje ter specifična digitalna, poklicna in osebna znanja in spretnosti, na katere se bodo lahko oprli pri obvladovanju svojih raznolikih prihodnjih poklicnih poti;
 - (d) potrebe po obravnavanju podnebnih sprememb, pri čemer lahko ambicije EU glede prehoda na konkurenčno nizkoogljično gospodarstvo ustvarijo večje povpraševanje na trgu dela po znanjih in spretnostih, potrebnih v sektorjih, kot so energija iz obnovljivih virov, okoljsko trajnostna gradnja in prenovitev ali trajnostno kmetijstvo;
 - (e) povečanja globalnih vrednostnih verig, v okviru katerih je proizvodnja blaga in storitev razširjena po vseh celinah. K temu procesu prispeva tudi nastajanje novih oblik zaposlitve, kot jih uvaja na primer gospodarstvo platform, ki vpliva na tradicionalen odnos med delodajalcem in delavcem, razvoj trga dela in delovno zakonodajo. Treba je obravnavati izzive, kot so negotovost prihodkov, nezadostna socialna zaščita, revščina zaposlenih, prekarni delovni pogoji in trpinčenje na delovnem mestu.
3. Mladi v Evropski uniji ob misli na svoje prihodnje poklicno življenje pogosto čutijo strah ali negotovost⁽²⁾. Takšna stiska, zlasti če se ji pridružijo zavrtna prošnja za zaposlitev, težave glede kakovostne ustreznosti zaposlitve, prekarno delo ali družbeni pritisk k iskanju ali ohranjanju zaposlitve, lahko negativno vpliva na čustveno stanje mladih, kar lahko vodi tudi do težav z duševnim in telesnim zdravjem ali vse večje zaskrbljenosti mladih evropskih državljanov in državljanek⁽³⁾.

⁽¹⁾ Eurostat (2018), Raziskava o delovni sili EU.

⁽²⁾ Mednarodna organizacija dela (2018), Addressing the situation and aspirations of youth (Odziv na položaj in pričakovanja mladih), pripravljeno za drugo srečanje Globalne komisije za prihodnost dela.

⁽³⁾ Strukturirani dialog – cikel VI – tematsko poročilo o cilju mladih št. 5: duševno zdravje in dobro počutje (2018).

4. Današnje izkušnje z novimi oblikami zaposlitve kažejo, da se lahko v prihodnje poveča število bolj prožnih oblik zaposlovanja delavcev, kar lahko pozitivno vpliva na razporeditev delovne sile in dobro počutje tistih, ki se odločijo za svobodne poklice. Ker se za takšna delovna mesta pogosto odločajo mladi, zlasti tisti z manj priložnostmi, pa se po drugi strani povečuje tveganje, da bodo obtičali na delovnih mestih za določen čas z nizkimi prihodki, nizko stopnjo socialne zaščite in majhno verjetnostjo za poklicno napredovanje.
5. Trdna osnova znanj in spretnosti ter ustrezno usmerjanje, ki temeljita na kakovostnem spremljanju potreb po znanjih in spretnostih ter kakovostnih, prilagodljivih in odzivnih sistemih izobraževanja in usposabljanja, vključno s spodbujanjem vseživljenjskega učenja, lahko mladim pomagata pri uspešnem prehodu na trg dela in znotraj njega ter izgradnji zadovoljujoče poklicne poti.
6. Kar zadeva zagotavljanje trdnih kognitivnih temeljev, je spodbujanje pridobivanja znanj in spretnosti, ki omogočajo učinkovito uporabo in razumevanje tehnologije, predpogoj za delo v prihodnosti. Znanja in spretnosti ne bi smele biti usmerjene le v obvladovanje novih tehnologij, temveč tudi razumevanje, kako lahko pomagajo vplivati na družbo. Pri krepitvi sposobnosti mladih Evropejcev, da bi lahko učinkovito izkoristili spreminjajočo se naravo dela, bi jim bilo treba zagotoviti tudi ključne kompetence, ki vključujejo mehke veščine, med drugim povezane z reševanjem problemov, komunikacijo, podjetniškimi znanji, kritičnim in ustvarjalnim razmišljanjem, samopredstavitvijo, samoizražanjem in pogajanjem.
7. Evropski steber socialnih pravic določa pravico vsakogar do „hitre in prilagojene pomoči za izboljšanje možnosti za zaposlitev ali samozaposlitev. To vključuje pravico do podpore za iskanje zaposlitve, usposabljanje in prekvalifikacijo. Vsakdo ima pravico, da med poklicnimi prehodi prenese socialno zaščito in pravice do usposabljanja“, pa tudi pravico do „poštenega in enakega obravnavanja v zvezi z delovnimi razmerami, dostopom do socialne zaščite in usposabljanjem“. Med pripravljanjem mladih na prihodnost dela bo zanje zato ključno, da „imajo pravico do nadaljnega izobraževanja, vajeništva, pripravništva ali kakovostne ponudbe za zaposlitev v štirih mesecih od dne, ko postanejo brezposelni ali prenehajo z izobraževanjem“ (*).
8. Stališča in vizije v zvezi z evropsko mladino in vprašanji dela, kot so navedeni v ciljih mladih, zlasti cilju št. 7 „Kakovostna zaposlitev za vse“, so bili vključeni v strategijo EU za mlade 2019–2027 in njen delovni načrt za obdobje 2019–2021 –

POUDARJA, DA:

9. bodo prihodnje generacije mladih Evropejcev vstopale v delovno okolje, prežeto s priložnostmi in izzivi, v globalnem okviru, v katerem si bo EU prizadevala za izboljšanje kakovosti življenja svojih državljanov in državljanek ter s tem okrepitev svoje gospodarske konkurenčnosti, produktivnosti dela ter znanj in spretnosti delovne sile, ter zagotovila, da bo mogoče izpolniti cilje, pričakovanja in ambicije mladih;
10. lahko spreminjajoča se narava dela pozitivno vpliva na življenja mladih Evropejcev in prihodnjih generacij. Hkrati je treba obravnavati relevantne pomisleke in posledice, med drugim povezane z oblikami zaposlitve in zaposlitvenim statusom, ki takšne spremembe spremljajo, zlasti kar zadeva mlade z manj priložnostmi, ki so morda nizko kvalificirani. V tem smislu je treba povečati informiranje in ozaveščanje mladih v zvezi s posledicami različnih oblik zaposlenosti in zaposlitvenega statusa;
11. mladi Evropejci menijo, da bi moralo biti zaposlovanje ena od treh najpomembnejših prednostnih nalog EU in eno od področij, na katerem mora EU ukrepati, da bi mlade spodbudila k izražanju solidarnosti (**). To kaže, da so mladi naklonjeni v človeka usmerjenemu pristopu k njihovemu prihodnjemu poklicnemu življenju;
12. bi prve zaposlitve morale vzpostaviti temelje za obetavno poklicno pot in krepiti socialno mobilnost navzgor, zlasti za mlade z manj priložnostmi, vključno z mladimi, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljujejo. V skladu z agendo za trajnostni razvoj do leta 2030, zlasti ciljem trajnostnega razvoja št. 8 in ciljem mladih št. 7, je treba dostojno delo obravnavati kot legitimno pričakovanje mladih, začenši z njihovo prvo plačano poklicno izkušnjo;

(*) Evropski steber socialnih pravic, Poglavje I, Načelo 4 (Aktivna podpora pri zaposlitvi) https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_sl. Evropski steber socialnih pravic so 17. novembra 2017 na socialnem vrhu za pravična delovna mesta in rast v Göteborgu na Švedskem podpisali Evropski parlament, Svet in Komisija.

(**) Flash Barometer 455 o evropski mladini (2018), raziskava, ki jo je na zahtevo Generalnega direktorata Evropske komisije za izobraževanje, mladino, šport in kulturo opravilo podjetje „TNS political & social“.

13. je pričakovano, da bodo mladi, ki opustijo šolanje, in nizko izobraženi mladi ranljivi tudi v kontekstu prihodnosti dela, ko je mogoče pričakovati, da se bodo razlike v plačah med nizko in srednje kvalificiranimi delavci še povečale, kar bi lahko pripeljalo do izzivov v zvezi z revščino na delovnem mestu. Čeprav se njihovo število zmanjšuje ⁽⁶⁾, so mladi, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, še vedno zelo ranljivi in bodo še naprej prejeli podporo iz jamstva za mlade ⁽⁷⁾. Za tiste, ki do tega niso upravičeni, bi morale poti izpopolnjevanja ⁽⁸⁾ zagotoviti dodatne priložnosti, da se okrepijo njihova osnovna znanja in spretnosti ter da napredujejo pri pridobivanju kvalifikacij, po katerih obstaja povpraševanje na trgu dela;
14. sta zagotavljanje nemotenega prehoda iz izobraževanja v zaposlitev in prehajanja med različnimi zaposlitvami ter spodbujanje zaposlovanja mladih, vključno z zmanjševanjem obdobja brezposelnosti, ključna za preprečevanje učinkov stigmatizacije v njihovih poklicnih poteh ⁽⁹⁾;
15. bi bilo več poudarka treba nameniti vrednotam in politikam, ki spodbujajo delo s ciljem izboljšanja kakovosti življenja mladih samih ter pomembnega prispevka k splošni blaginji družbenega in fizičnega okolja, v katerem živijo. V tem okviru bi morali pristopi k prihodnosti dela temeljiti na trajnostnem razvoju;
16. je treba stalno spodbujati enak dostop do kakovostnih delovnih mest za vse mlade v prihodnosti ter sprejeti ukrepe proti vsem oblikam stereotipov, ki vplivajo na karierne želje današnjih otrok in omejujejo dostop do nekaterih delovnih mest, hkrati pa ohranjajo diskriminacijo in neenakost v izobraževanju in usposabljanju ter na trgu dela;
17. mladinsko delo poleg razvijanja znanj in spretnosti pozitivno vpliva na življenja mladih, zlasti tistih z manj priložnostmi, tudi kar zadeva duševno zdravje ali čustvene težave, povezane z brezposelnostjo ali težavami v procesu iskanja zaposlitve;

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, NAJ V SKLADU Z NAČELOM SUBSIDIARNOSTI IN NA USTREZNIH RAVNEH:

18. posebno pozornost namenijo mladim, ki jim grozi marginalizacija ali diskriminacija na podlagi elementov, kot so njihova narodna pripadnost, spol, spolna usmerjenost, invalidnost, vera, prepričanje ali politična stališča, da se zagotovi vključenost vseh mladih na trge dela v prihodnosti;
19. podprejo celovito izvajanje priporočila o jamstvu za mlade ter pri tem po potrebi upoštevajo tudi nacionalne razmere, politike in ukrepe;
20. po potrebi spodbujajo in dajo prednost reformam formalnega in neformalnega izobraževanja in usposabljanja ter se pri tem osredotočijo na razvoj in potrjevanje ključnih kompetenc, ki jih mladi pridobijo v različnih učnih okoljih, bodisi na področju izobraževanja, prostovoljstva, pripravništva ali zaposlitve, da bi se olajšalo usklajevanje takih kompetenc s trgom dela in prihodnjo potrebo po delovni sili;
21. okrepijo sodelovanje s splošnim ciljem uresničevanja pravice do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja za vse otroke in mlade, zlasti v zvezi z zmanjšanjem zgodnjega opuščanja šolanja in povečanjem možnosti za enak dostop do izobraževanja in dela za vse mlade, tudi tiste, ki spremljajo svoje družine, ki se zaradi zaposlitve preselijo v drugo državo članico EU ⁽¹⁰⁾;
22. med posvetovanji z mladimi v okviru postopkov dialoga EU z mladimi in/ali zunaj njih zagotovijo dovolj prostora za vprašanja, povezana z zaposlovanjem, da bi bolje razumeli pomisleke, interese, pričakovanja in sposobnosti mladih. Poleg tega je pomembno tudi, da se rezultati takšnih posvetovanj dajo na voljo vsem mladim, oblikovalcem politik in delodajalcem, da bi zagotovili nadaljnje ukrepanje;
23. spodbujajo podjetništvo mladih ter se med drugim osredotočijo na podjetniško izobraževanje in usposabljanje, svetovanje, mentorstvo ali inštruiranje mladih in po potrebi na ustrezne dejavnosti mladinskega dela. Tudi socialno in vključujoče podjetništvo se štejeta za primerni alternativni za zagotavljanje zaposlitve mladim s strani mladih, s čimer se spodbujajo solidarnostne aktivnosti;

⁽⁶⁾ Delež mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, v starostni skupini od 15 do 29 let se je po podatkih Eurostata z najvišjega odstotka doslej, tj. 15,9 % v letu 2012, zmanjšal na 13,4 % v letu 2017 (Trajnostni razvoj v Evropski uniji: poročilo Eurostata 2018 o spremljanju napredka v zvezi s cilji trajnostnega razvoja v kontekstu EU).

⁽⁷⁾ Priporočilo Sveta z dne 22. aprila 2013 o vzpostavitvi jamstva za mlade (UL C 120, 26.4.2013, str. 1).

⁽⁸⁾ Priporočilo Sveta z dne 19. decembra 2016 z naslovom Poti izpopolnjevanja: nove priložnosti za odrasle (UL C 484, 24.12.2016, str. 1).

⁽⁹⁾ Eurofound (2017), Long-term unemployed youth: Characteristics and policy responses (Dolgotrajno brezposelni mladi: značilnosti in odzivi politik), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg.

⁽¹⁰⁾ Evropski steber socialnih pravic, Poglavlje I, Načelo 1 (Izobraževanje, usposabljanje in vseživljenjsko učenje) (glej opombo 4).

24. spodbujajo uporabo sredstev, ki so na voljo v okviru Evropskega socialnega sklada, programa EU za zaposlovanje in socialne inovacije, pobude za zaposlovanje mladih, programa Erasmus + ali evropske solidarnostne enote in njihovih programov naslednikov. Kadar je v tem okviru ustrezno, naj morebitnim upravičencem ponudijo smernice, kako izkoristiti sinergije in dopolnjevanje med temi programi;
25. kjer je to ustrezno, uporabljajo instrumente mladinske politike EU, kot so spletna platforma Youth Wiki ali načrtovanje prihodnjih nacionalnih dejavnosti in dejavnosti vzajemnega učenja, za izmenjavo dobrih praks s ciljem spodbujanja konkretnih političnih rešitev v okviru prihodnjega prehoda mladih na delo;
26. podpirajo mladinske organizacije in druge ustrezne akterje pri pripravljanju mladih, da bi se učinkovito vključili v procese dialoga z mladimi in da bi izkoristili možnosti mladinskega dela;
27. še naprej podpirajo mlade v primerih, ko bi lahko zaradi brezposelnosti, pričakanj na delovnem mestu ali poklicnih/izobraževalnih izbir postali tarča generacijskih stereotipov;
28. spodbujajo medsektorski pristop k politiki pri obravnavi vprašanj v zvezi z zaposlovanjem mladih na nacionalni in evropski ravni ter v okviru sodelovanja med državami članicami;
29. ob upoštevanju nacionalnih okoliščin izboljšajo dostop mladih do socialne zaščite z izboljšanjem zmožnosti sistemov socialne zaščite za prilagajanje resničnosti zaposlitvenih možnosti mladih, če je to potrebno, ob upoštevanju potreb mladih, ki niso zaposleni;

POZIVA EVROPSKO KOMISIJO, NAJ

30. še naprej nadgrajuje pozitivne izkušnje iz okvirov Europass⁽¹⁾ in Youthpass⁽²⁾ za popis in sporočanje znanj in spretnosti ter kvalifikacij posameznikov, da bi se povečal njun doseg med mladimi Evropejci, zlasti tistimi z manj priložnostmi, ki bi jim tako pomagali pri izkazovanju njihovih znanj in spretnosti ter iskanju ustreznih delovnih mest;
31. daje smernice nacionalnim strukturam upravljanja za ozaveščanje potencialnih upravičencev glede uporabe sinergij in dopolnjevanja pri spodbujanju možnosti financiranja EU za mlade;
32. daje prednost vzpostavitvi sistemov, ki podpirajo Načelo 1 evropskega stebra socialnih pravic, v skladu s katerim „ima vsakdo pravico do kakovostnega in vključujočega izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja, da lahko ohrani in pridobi znanja in spretnosti, ki mu omogočajo polno udeležbo v družbi in uspešno obvladovanje prehodov na trgu dela“⁽³⁾;
33. še naprej izvaja bolj kvalitativne, kvantitativne in na dokazih temelječe raziskave, in sicer na podlagi podatkov, ločenih po spolu, o socialni mobilnosti znotraj generacij in med njimi, s posebnim poudarkom na mladih, pa tudi bolj kvalitativne raziskave o odnosu in skrbeh mladih glede prehoda na zaposlitev, da bi podprli učinkovitost mladinskih politik EU na področju zaposlovanja;
34. organizira dejavnosti ali dogodke vzajemnega učenja skupaj s predstavniki mladih, sindikatov, poslovnih organizacij in vlad, da bi z medsektorskega vidika, med drugim v okviru mladinske politike, preučili izzive in priložnosti, ki jih bo prihodnost dela prinesla mladim Evropejcem;
35. uporablja vse ustrezne instrumente EU, vključno s koordinatorjem EU za mlade, v zvezi s trendi, ki vplivajo na naravo dela, da bi vidik mladih vključili v medsektorsko oblikovanje politik na ravni EU in spodbudili sodelovanje med državami članicami;

POZIVA MLADINSKI SEKTOR EU, NAJ⁽⁴⁾

36. zavzame dejaven pristop k zagotavljanju učinkovite zastopanosti in udeležbe mladih v dialogu EU o mladih in socialnem dialogu na ravni Evropske unije, držav članic in na poddržavni ravni, s čimer bi spodbudili dobro sodelovanje z javnimi organi ter socialnimi in gospodarskimi partnerji glede vidikov, ki zadevajo poklicno življenje mladih;

⁽¹⁾ <https://europass.cedefop.europa.eu/>.

⁽²⁾ <https://www.youthpass.eu/en/>.

⁽³⁾ Glej opombo št. 10.

⁽⁴⁾ „Mladinski sektor EU“ običajno pomeni vse organizacije, mladinske delavce, akademike, mlade predstavnike civilne družbe ali druge strokovnjake, vključene v razvoj mladinske politike, ki izvajajo dejavnosti in projekte v zvezi z mladimi v EU.

37. prispeva k prizadevanjem za ozaveščanje mladih delavcev o njihovih pravicah in dolžnostih, tudi kar zadeva trpinčenje na delovnem mestu in vse oblike diskriminacije, da bi zaščitili njihove izobraževalne dejavnosti in usposabljanje v okviru delovnih zahtev;
 38. upošteva spremljanje podatkov o trgu dela ter potrebah po znanjih in spretnostih za nenehno izboljševanje metod mladinskega dela, da bi se povečala učinkovitost mladinskega dela kot orodja za razvoj znanj in spretnosti mladih;
 39. spodbuja dejavnosti mladinskega dela med vsemi mladimi, tudi tistimi, ki jim zaradi revščine in socialne izključenosti grozi marginalizacija na trgu dela;
 40. sodeluje z ustreznimi deležniki, da bi na nacionalni ravni vzpostavili partnerstva in s tem prispevali k izvajanju jamstva za mlade;
 41. izkoristi priložnosti, ki so na voljo na ravni EU ter na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, da bi povečali kakovost priložnosti za mladinsko delo za mlade pri dostopu do zaposlitve.
-

PRILOGA

Svet ob sprejemanju teh sklepov opozarja zlasti na naslednjo resolucijo, sklepe in priporočila:

1. Priporočilo Sveta o vzpostavitvi jamstva za mladino ⁽¹⁾
2. Resolucija Sveta o okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine: strategija Evropske unije za mlade 2019–2027 ⁽²⁾
3. Sklepi Sveta o vlogi mladih pri reševanju demografskih izzivov v EU ⁽³⁾
4. Sklepi Sveta o prihodnosti dela: življenjski pristop ⁽⁴⁾
5. Sklepi Sveta o prihodnosti dela: naj bo e-lahko ⁽⁵⁾
6. Sklepi Sveta o vlogi mladinskega dela v podporo mladim pri razvoju bistvenih življenjskih spretnosti, ki so jim v pomoč pri uspešnem vstopanju v odraslost, dejavno državljanstvo in delovno življenje ⁽⁶⁾
7. Sklepi Sveta o pametnem mladinskem delu ⁽⁷⁾
8. Priporočilo Sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje ⁽⁸⁾
9. Priporočilo Sveta o spremljanju diplomantov ⁽⁹⁾
10. Priporočilo Sveta o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja ⁽¹⁰⁾
11. Sklepi Sveta o prizadevanjih za uresničitev vizije evropskega izobraževalnega prostora ⁽¹¹⁾
12. Priporočilo Sveta o dostopu delavcev in samozaposlenih oseb do socialne zaščite ⁽¹²⁾
13. Sklepi Sveta o spodbujanju podjetništva in socialnega vključevanja mladih ⁽¹³⁾

⁽¹⁾ UL C 120, 26.4.2013, str. 1.
⁽²⁾ UL C 456, 18.12.2018, str. 1.
⁽³⁾ UL C 196, 8.6.2018, str. 16.
⁽⁴⁾ Dok. 10134/18.
⁽⁵⁾ Dok. 15506/17.
⁽⁶⁾ UL C 189, 15.6.2017, str. 30.
⁽⁷⁾ UL C 418, 7.12.2017, str. 2.
⁽⁸⁾ UL C 189, 4.6.2018, str. 1.
⁽⁹⁾ UL C 423, 9.12.2017, str. 1.
⁽¹⁰⁾ UL C 398, 22.12.2012, str. 1.
⁽¹¹⁾ UL C 195, 7.6.2018, str. 7.
⁽¹²⁾ Dok. 15394/1/18 REV 1.
⁽¹³⁾ UL C 183, 14.6.2014, str. 18.

Sklepi Sveta o mladih ustvarjalnih generacijah

(2019/C 189/06)

SVET EVROPSKE UNIJE –

OB UPOŠTEVANJU:

- političnega ozadja (aktov, navedenih v Prilogi), ki izpostavlja pomen oblikovanja takšne Unije, ki bo mladim ponujala kar najboljšo možno izobrazbo in usposabljanje ter jim omogočala študij in delo po vsej celini, pa tudi potrebo, da se s konkretnimi ukrepi in okrepljenimi programi EU mladim zagotovi več priložnosti;
- nove evropske agende za kulturo, ki jo je Evropska komisija sprejela maja 2018, poudarja pa pomen kulture in ustvarjalnosti za družbo in konkurenčnost evropskega gospodarstva;
- ciljev delovnega načrta za področje kulture 2019–2022, sprejetega 27. novembra 2018, v katerem je navedeno, da se je za boljšo kohezijo in blaginjo treba bolj posvetiti potrebam posebnih skupin, kakršna so tudi mladi;

OB ZAVEDANJU NASLEDNJEGA:

- vključevanje mladih mora biti temelj prihodnjih politik, zato bo v prihodnjih letih ključnega pomena, da se jih posluša;
- otroci in mladi se v današnjem globaliziranem svetu soočajo s številnimi izzivi, zato je razumevanje kulturnih vrednot in raznolikosti pomembno, ko se pripravljajo na življenje kot globalni državljani;
- z digitalnim razvojem se ustvarjanje, produkcija, razširjanje, prenos in potrošnja kulturnih in ustvarjalnih del spreminjajo, z njim pa se širi tudi njihov globalni domet. Digitalni svet je prinesel inovativne vzorce dostopa do kulture, osebne reinterpretacije in samoizražanja ter tako vzbudil veliko zanimanje med mladimi in jih pritegnil kot aktivno občinstvo;
- mladi potrebujejo nova znanja in spretnosti za soočanje z raznimi izzivi, kot so brezposelnost, socialna izključenost, migracije in nove tehnologije, ki ob prednostih, ki jih prinašajo, lahko prav tako povečujejo neenakosti ter zaostrejujejo kulturne in ekonomske razlike;
- razvoj umetniških in ustvarjalnih spretnosti ter spodbujanje nadarjenih sta v središču kulturnih in ustvarjalnih sektorjev ter gonilo inovacij, tudi socialnih inovacij, za doseganje pametne, trajnostne in vključujoče rasti;
- jezikovna znanja so ključna za mobilnost v Evropski uniji, kar zadeva izobraževanje, usposabljanje, dostop do kulture in dostop do evropskega trga dela;

MENI NASLEDNJE:

glede na navedeno je treba sprejeti nadaljnje ukrepe za izpolnjevanje naslednjih petih prednostnih nalog:

- spodbujanje boljšega dostopa do kulture in kulturnega udejstvovanja za otroke in mlade;
- okrepitev medsektorskega sodelovanja s poudarkom na sinergijah med kulturo in izobraževanjem;
- spodbujanje podjetništva mladih v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih;
- spodbujanje nove nadarjenosti;
- spodbujanje digitalnih spretnosti in medijske pismenosti;

POUDARJA NASLEDNJE:

- kulturne organizacije, izobraževalne ustanove in mladinsko delo imajo ključno vlogo pri izgradnji temeljev za ustvarjalnost, ki je odločilna za razvoj družbe kot celote;
- potreben je bolj strateški pristop h kulturnemu udejstvovanju otrok in mladih, da bi spodbujali njihovo ustvarjalnost in kritično razmišljanje ter jim pomagali razvijati spretnosti, ki so pomembne za njihovo dobrobit, učenje, občutek pripadnosti, aktivno državljanstvo, socialno vključenost ter prihodnjo zaposljivost ali zmožnost ustanovitve podjetja;

- kulturne in ustvarjalne spretnosti, pridobljene s formalnim, neformalnim in priložnostnim izobraževanjem, tudi z udejstvovanjem v kulturnih in ustvarjalnih dejavnostih, dajejo mladim orodje za ustvarjalnost in iznajdljivost, reševanje problemov ter skupinsko in eksperimentalno delo. Eksperimentalni pristopi so ključni za spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti. Izobraževanje na področju umetnosti in kulture v sklopu nekega specializiranega ali interdisciplinarnega pristopa ima zato ključno vlogo pri ustvarjanju novih priložnosti za mlajše generacije, ki bodo tako bolj pripravljene na prihodnje izzive, pa tudi pri spodbujanju njihove vloge, osebnega razvoja in vzajemnega medkulturnega razumevanja;
- pomembno je spodbujati tudi ukrepe, ki lajšajo prehod iz izobraževalnega sistema na trg dela, vključno s podpiranjem podjetništva mladih ter pripravništva in vajeništva v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih;
- mladi po svojih znanjih in spretnostih, stopnji izobrazbe, pripravljenosti na prihodnost in pričakovanjih niso homogena skupina. Pobude in ukrepi za spodbujanje in krepitev znanj in spretnosti, potrebnih za vstop na trg dela ali ustanovitev podjetja ter nasploh za odraslo življenje, bi morali biti prilagojeni že obstoječim zmožnostim mladih generacij;
- prepoznati in obravnavati bi bilo treba neenakosti ter ekonomske ali socialne ovire, ki bi lahko mladim onemogočale dostop do kulture in kulturno udejstvovanje v vlogi ustvarjalcev, potrošnikov in podjetnikov ali njihov dostop do novih tehnologij, ter tako zagotoviti, da se lahko v celoti izkoristijo prispevki in udejstvovanje vseh mladih, tudi skupin z omejenimi možnostmi;
- posebno pozornost bi bilo treba zato nameniti mladim, ki jim grozi marginalizacija zaradi njihove narodnosti, spola, spolne usmerjenosti, invalidnosti, vere, verovanja ali političnega prepričanja, da se zagotovi, da bodo vključeni vsi mladi;
- razpoložljivost bogate kulturne ponudbe, ki jo prinaša digitalni razvoj, še ne zagotavlja nujno dostopa do kakovostnih večjezičnih kulturnih vsebin. Zato je nujno utrditi kulturne politike, ki spodbujajo enake možnosti za mlade, tako da bodo lahko vsi deležni kulturnih izkušenj ter razvijali svoje ustvarjalno in kritično razmišljanje ter kritične in analitične sposobnosti, ki so nujne za dostop do digitalnih kulturnih vsebin in interakcijo z njimi;
- digitalne tehnologije pozitivno vplivajo na razvoj ustvarjalnosti, saj omogočajo nove oblike izražanja, komuniciranja, kulturnega udejstvovanja in kritike. Ustvarjalnost pa lahko pomembno prispeva k temu, da bodo tehnologije in digitalne storitve uporabniku prijaznejše. Humanizacija tehnologij lahko torej zagotovi, da bodo te v službi ljudi in ustrezale njihovim potrebam. Mlade generacije, ki so večinoma odrasle v digitalnem svetu, tako v svoji vlogi kulturnih ustvarjalcev kot kulturnih potrošnikov raje izbirajo nove poslovne modele, ki prej niso obstajali. S tega vidika lahko inovativni mehanizmi financiranja spodbujajo podjetništvo in bistveno prispevajo k današnjemu ustvarjalnemu gospodarstvu, ki ga zaznamujejo konkurenca, trajnostnost in inovacije;
- kot je navedeno v poročilu delovne skupine za odprto metodo koordinacije z naslovom „Vloga javnih politik pri razvijanju podjetniškega in inovacijskega potenciala kulturnega in ustvarjalnega sektorja“, je bistveno upoštevati posebnosti kulturnih in ustvarjalnih sektorjev, tj. raznolikost vrednostnih verig in dejstvo, da so podjetja v teh sektorjih večinoma mala ali mikropodjetja oziroma samozaposlene osebe. Ukrepi v podporo ustvarjalnosti in podjetništvu mladih generacij bi zato morali biti usmerjeni v prav te specifičnosti –

POZIVA DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ V OKVIRU SVOJIH PRISTOJNOSTI IN OB USTREZNEM UPOŠTEVANJU NAČELA SUBSIDIARNOSTI OBRAVNAVAJO NASLEDNJIH PET PREDNOSTNIH NALOG:

1. Spodbujanje boljšega dostopa do kulture in kulturnega udejstvovanja za otroke in mlade

Države članice in Komisija naj:

- (i) še naprej ustvarjajo možnosti za dostop do kulture in kulturnega udejstvovanja otrok in mladih, zlasti tistih iz prikrajšanih okolij, da bi zmanjšali razlike in socialne neenakosti ter čim bolj razširili ciljno skupino; zagotovijo enake možnosti za otroke in mlade v mestih in na podeželju, da se s pomočjo kulturnih organizacij in dogodkov ali po digitalni poti odpravijo ovire za enak dostop do kulture in kulturno udejstvovanje;
- (ii) s spodbujanjem soustvarjanja in večjezičnosti lajšajo aktivno kulturno udejstvovanje;
- (iii) kulturne organizacije spodbujajo k promociji in prilagajanju vsebin, ki jih ponujajo, tudi prek digitalnih tehnologij, da bi tako bolje dosegle otroke in mlade ter okrepile njihovo zanimanje za kulturo, umetniško izražanje in znanost;

- (iv) z rednim spremljanjem potrošniških in vedenjskih vzorcev ter preferenc otrok in mladih na področju kulture in njihovih dosežkov v smislu ustvarjalnosti in jezikovnih znanj okrepijo politike, ki so podprte z dejstvi;
- (v) še naprej spodbujajo branje med otroki in mladimi, saj je to predpogoj za odkrivanje kulture v vseh njenih oblikah in izrazih.

Komisija naj:

- (i) podpira izmenjave najboljših praks in dejavnosti vzajemnega učenja med državami članicami;
- (ii) podpira inovativne pobude za izboljšanje dostopa mlajših generacij do kulture in njihovega udejstvovanja na področju kulture v vlogi ustvarjalcev, potrošnikov ali podjetnikov.

2. Okrepitev medsektorskega sodelovanja s poudarkom na sinergijah med kulturo in izobraževanjem

Države članice in Komisija naj:

- (i) podpirajo izobraževanje na področju umetnosti in kulture ter tako spodbujajo izkušnje in udejstvovanje v kulturnih dejavnostih ter sprostijo potencial digitalnih tehnologij za lažji dostop do kulture in jezikov;
- (ii) spodbujajo sodelovanje med šolami, umetniki in drugimi kulturnimi delavci ter kulturnimi organizacijami pri učnih dejavnostih za otroke in mlade;
- (iii) promovirajo izobraževanje in usposabljanje učiteljev in drugih poklicnih skupin na področju spodbujanja ustvarjalnosti otrok in mladih;
- (iv) podpirajo medsektorske ukrepe na področju kulturne ozaveščenosti in kulturnega izražanja ter spodbujajo pridobivanje ustreznih kompetenc in spretnosti, tudi umetniških in jezikovnih.

Komisija naj:

- (i) razvija projekte in ukrepe, ki spodbujajo ustvarjalnost v izobraževanju, tudi s sodelovanjem z mednarodnimi organizacijami, kot so OECD, Svet Evrope in Unesco, ter osredotočenost na ustvarjalno in kritično razmišljanje vpne v vse ravni izobraževanja in usposabljanja, tudi s spodbujanjem predmetov naravoslovja, tehnike, informatike, umetnosti in matematike;
- (ii) promovira in razširja rezultate navedenih pobud tako v ustreznih pripravljanih telesih Sveta kot v širši javnosti.

3. Spodbujanje podjetništva mladih v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih

Države članice naj:

- (i) razmislijo o optimizaciji uporabe razpoložljivih sredstev v podporo projektom na področju ustvarjalnosti in podjetništva mladih, kjer je to ustrezno;
- (ii) spodbujajo razvoj inkubatorjev v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih, programov umetniških rezidenc, podjetniških pospeševalnikov, grozdov, ustvarjalnih središč in digitalnih kulturnih platform ter spodbujajo medsektorska partnerstva in mreže;
- (iii) krepijo podjetniško kulturo, ustvarjalnost in inovativnost z vseživljenjskim učenjem, že od zgodnjih faz dalje, ter s formalnim, neformalnim in priložnostnim izobraževanjem, pri tem pa veliko pozornosti namenjajo oblikovalskemu načinu razmišljanja in možnostim usposabljanja, na primer v obliki podjetniških pobud tako pred kot po izvedbi poslovnega načrta;
- (iv) razmislijo o tem, kako ustvariti ugodne pogoje za zagonska podjetja na področju kulture, ki jih upravljajo mladi, pri tem pa podpirajo medsektorske inovacije.

Komisija naj:

- (i) spodbuja kulturno in ustvarjalno podjetništvo ter medsektorske mreže med mladimi, pri čemer je v ospredju njihov potencial za spodbujitev razvoja kulturnih in ustvarjalnih poklicev prek mobilnosti, vključno z izmenjavami, skupnim delom in soustvarjanjem, študijskimi obiski in dejavnostmi vzajemnega učenja;
- (ii) podpira partnerstva med kulturnimi in ustvarjalnimi poklici in sektorji, tudi s spodbujanjem zagonskih podjetij, ustvarjalnih središč in mrež inkubatorjev, da bi v ustvarjalnost, umetnost in oblikovanje vgradili najsodobnejšo tehnologijo in znanost.

4. Spodbujanje nove mlade nadarjenosti

Države članice naj:

- (i) razmislijo o okrepitvi sodelovanja med deležniki na področju kulture in izobraževanja v podporo ustvarjalni nadarjenosti, za spodbujanje konkurence na področju inovacij ter nagrajevanje ustvarjalnosti v kulturi;
- (ii) razširijo dostop do novih tehnologij, tudi za mlade z manj možnostmi, da bi okrepili vlogo nadarjenih mladih posameznikov.

Komisija naj:

- (i) spodbuja kulturo in ustvarjalnost, tudi z umetniškim izobraževanjem v okviru ustreznih programov EU;
- (ii) z večjezičnimi platformami, shemami mobilnosti in politikami podpira razvoj mlade ustvarjalne nadarjenosti.

5. Spodbujanje digitalnih spretnosti in medijske pismenosti

Države članice naj:

- (i) spodbujajo digitalna znanja in spretnosti, medijsko pismenost ter ustvarjalno in kritično razmišljanje, tudi z uporabo ustreznih programov in skladov EU, saj so ti nujni za zaposljivost mlajše generacije in njihovo sposobnost prilagajanja na strukturne spremembe v digitalnih tehnologijah. Javno-zasebna partnerstva lahko služijo kot vez med izobraževanjem, organizacijami civilne družbe in podjetji;
- (ii) s formalnim, neformalnim in priložnostnim izobraževanjem, tudi z odprtimi viri izobraževanja, spodbujajo kreativno uporabo tehnologije, kreativno in kritično razmišljanje ter analitične spretnosti, da bi mladi razvili zmožnost dostopanja do informacij;
- (iii) nadaljujejo izmenjavo najboljših praks in raziskav med strokovnjaki in oblikovalci politik, da bi se okrepilo pridobivanje znanj in spretnosti s področja medijske pismenosti.

Države članice in Komisija naj:

- (i) podpirajo ukrepe za medijsko opismenjevanje, saj so te spretnosti ključne za uporabo digitalnih tehnologij in pomembno vplivajo na ustvarjalno in kritično razmišljanje mladih, njihov dostop do kulture, razumevanje kulturnih pojavov in sposobnosti ustvarjanja vsebin;
- (ii) podpirajo usposabljanje učiteljev in mladinskih delavcev v formalnem, neformalnem in priložnostnem izobraževanju, da bi bili ti pri delu z otroki in mladimi večji obravnavanja medijske pismenosti.

Komisija naj:

- (i) nadaljuje posvetovanje s strokovnjaki v državah članicah o tem, kako bi najbolje združevali in spodbujali obstoječe pobude, tudi z ustreznimi spletnimi orodji, da bi jih še nadgradili in mlade globlje ozavestili o ključnih vprašanjih, povezanih z digitalnim medijskim okoljem, kot so udejstvovanje in ustvarjalnost, verodostojnost, kritično razmišljanje in informirane odločitve ter spoštovanje zasebnosti.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, naj uporabijo razpoložljiva sredstva, da bi mlade ustvarjalne generacije pripravili za priložnosti in izzive v prihodnosti.

PRILOGA

Evropski svet

Rimska izjava z dne 25. marca 2017

Sklepi Evropskega sveta z dne 14. decembra 2017 (EUCO 19/1/17 REV 1)

Sklepi Evropskega sveta z dne 15. decembra 2016 (EUCO 34/16)

Sklepi Evropskega sveta z dne 20. in 21. oktobra 2016 (dokument EUCO 31/16)

Izjava iz Bratislave, 16. september 2016

Svet

Sklepi Sveta o povezovanju kulturnih in ustvarjalnih sektorjev z drugimi sektorji za spodbujanje inovacij, ekonomske vzdržnosti in socialnega vključevanja (UL C 172, 27.5.2015, str. 13)

Sklepi Sveta o spodbujanju ustvarjalnega in inovativnega potenciala mladih (UL C 169, 15.6.2012, str. 1)

Sklepi Sveta o kulturnih in ustvarjalnih kompetencah in njihovi vlogi pri oblikovanju intelektualnega kapitala Evrope (UL C 372, 20.12.2011, str. 19)

Sklepi Sveta o spodbujanju ustvarjalne generacije: razvoj ustvarjalnosti in inovativne sposobnosti otrok in mladih s kulturnim izražanjem in širšim dostopom do kulture (UL C 301, 11.12.2009, str. 9)

Resolucija Sveta Evropske unije in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o okviru za evropsko sodelovanje na področju mladine: strategija Evropske unije za mlade 2019–2027 (UL C 456, 18.12.2018, str. 1)

Komisija

Sporočilo Komisije o novi evropski agendi za kulturo z dne 22. maja 2018 (COM(2018) 267 final)

Sporočilo Komisije z naslovom „Angažiranje, povezovanje in opolnomočenje mladih: nova strategija EU za mlade“ z dne 22. maja 2018 (COM(2018) 269 final)

Sporočilo Komisije z naslovom „Krepitev evropske identitete s pomočjo izobraževanja in kulture“ z dne 14. novembra 2017 (COM(2017) 673 final)

Poročila v okviru odprte metode koordinacije:

- Priročnik o kulturni zavesti in izražanju (2016)
 - Spodbujanje dostopa do kulture z digitalnimi sredstvi: politike in strategije za razvoj občinstva (2017)
 - Vloga javnih politik pri razvijanju podjetniškega in inovacijskega potenciala kulturnih in ustvarjalnih sektorjev (2018)
-

EVROPSKA KOMISIJA

Menjalni tečaji eura ⁽¹⁾

4. junija 2019

(2019/C 189/07)

1 euro =

Valuta	Menjalni tečaj	Valuta	Menjalni tečaj		
USD	ameriški dolar	1,1244	CAD	kanadski dolar	1,5111
JPY	japonski jen	121,62	HKD	hongkonški dolar	8,8143
DKK	danska krona	7,4679	NZD	novozelandski dolar	1,7062
GBP	funt šterling	0,88738	SGD	singapurski dolar	1,5396
SEK	švedska krona	10,6260	KRW	južnokorejski won	1 330,90
CHF	švicarski frank	1,1178	ZAR	južnoafriški rand	16,4791
ISK	islandska krona	139,30	CNY	kitajski juan	7,7686
NOK	norveška krona	9,7860	HRK	hrvaška kuna	7,4210
BGN	lev	1,9558	IDR	indonezijska rupija	15 992,34
CZK	češka krona	25,744	MYR	malezijski ringit	4,6886
HUF	madžarski forint	322,00	PHP	filipinski peso	58,207
PLN	poljski zlot	4,2802	RUB	ruski rubelj	73,3390
RON	romunski leu	4,7353	THB	tajski bat	35,188
TRY	turška lira	6,5295	BRL	brazilski real	4,3638
AUD	avstralski dolar	1,6116	MXN	mehiški peso	22,1603
			INR	indijska rupija	77,8740

⁽¹⁾ Vir: referenčni menjalni tečaj, ki ga objavlja ECB.

Novi motiv na nacionalni strani eurokovanec, namenjenih obtoku

(2019/C 189/08)

Motiv na nacionalni strani novega spominskega dvoeurskega kovanca, namenjenega obtoku, ki ga izda Slovaška

Eurokovanci, namenjeni obtoku, so zakonito plačilno sredstvo na celotnem euroobmočju. Komisija objavi opis motivov vseh novih eurokovanec, da bi z njim seznanila javnost in vse, ki s kovanci rokujejo ⁽¹⁾. V skladu s sklepi Sveta z dne 10. februarja 2009 ⁽²⁾ lahko države članice euroobmočja in države, ki so z Evropsko unijo sklenile monetarni sporazum o izdaji eurokovanec, izdajo obtoku namenjene spominske eurokovance, če izpolnjujejo določene pogoje, zlasti da uporabijo samo kovanec v vrednosti 2 EUR. Takšni kovanci imajo enake tehnične lastnosti kot ostali dvoeurski kovanci, le da je na nacionalni strani kovanca vgraviran spominski motiv z velikim simbolnim pomenom v nacionalnem ali evropskem merilu.

Država izdajateljica: Slovaška

Priložnostni motiv: 100. obletnica smrti Milana Rastislava Štefánika

Opis motiva: Motiv upodablja portret Milana Rastislava Štefánika. Na levi strani portreta sta druga nad drugo letnici Štefánikovega rojstva „1880“ in smrti „1919“. Na levi strani jedra kovanca je v polkrogu izpisano ime „MILAN RASTISLAV ŠTEFÁNIK“ in ime države izdajateljice „SLOVENSKO“. Letnica izdaje „2019“ je desno od portreta. Pod letnico sta stilizirani črki „PV“, začetnici oblikovalca Petra Valacha, in pod njima oznaka kovnice Kremnica (Mincovňa Kremnica), ki jo sestavljata začetnici „MK“ med dvema diskoma.

Na obročku je dvanajst zvezd evropske zastave.

Predvideni obseg izdaje: 1 000 000 kovanec

Datum izdaje: april 2019

⁽¹⁾ Za vse motive na nacionalnih straneh kovanec, ki so bili izdani leta 2002, glej UL C 373, 28.12.2001, str. 1.

⁽²⁾ Glej sklepe Sveta za ekonomske in finančne zadeve z dne 10. februarja 2009 in Priporočilo Komisije z dne 19. decembra 2008 o skupnih smernicah za nacionalne strani in izdajo eurokovanec, namenjenih obtoku (UL L 9, 14.1.2009, str. 52).

Novi motiv na nacionalni strani eurokovanec, namenjenih obtoku

(2019/C 189/09)

Motiv na nacionalni strani novega spominskega dvoeurskega kovanca, namenjenega obtoku, ki ga izda Francija

Eurokovanci, namenjeni obtoku, so zakonito plačilno sredstvo na celotnem euroobmočju. Komisija objavi opis motivov vseh novih eurokovanec, da bi z njim seznanila javnost in vse, ki s kovanci rokujejo ⁽¹⁾. V skladu s sklepi Sveta z dne 10. februarja 2009 ⁽²⁾ lahko države članice euroobmočja in države, ki so z Evropsko unijo sklenile monetarni sporazum o izdaji eurokovanec, izdajo obtoku namenjene spominske eurokovance, če izpolnjujejo določene pogoje, zlasti da uporabijo samo kovanec v vrednosti 2 EUR. Takšni kovanci imajo enake tehnične lastnosti kot ostali dvoeurski kovanci, le da je na nacionalni strani kovanca vgraviran spominski motiv z velikim simbolnim pomenom v nacionalnem ali evropskem merilu.

Država izdajateljica: Francija

Priložnostni motiv: 60. obletnica Asterixa

Opis motiva: Asterix je že 60 let prava ikona francoske kulture. Bistroumni in pronicljivi Galec, ki sta ga leta 1959 ustvarila scenarist René Goscinny in ilustrator Albert Uderzo, pooseblja Francoze. Poleg umetniških značilnosti Asterixu mednarodno slavo že vrsto let prinaša humorno upodabljanje sodobne družbe. Od zasnove je bil preveden v vse jezike Evropske unije in dosegel velik uspeh. Tako je na primer v Nemčiji enako slaven kot v Franciji. Že dolgo je močno uveljavljen tudi v Združenem kraljestvu, na Nizozemskem, v Španiji, na Portugalskem, v Italiji in Skandinaviji. Poleg tega, da je francoska ikona, je Asterix postal resnični predstavnik evropske devete umetnosti.

Motiv upodablja profil Asterixa z njegovo slavno čelado s perutnicami. Obkrožen je z lovorikami in rimskimi napisi, ki se nanašajo na njegovih 60 let. Na vrhu je napis „ASTERIX“, pod njim pa oznaka države izdajateljice „RF“ (Francoska republika). Letnica izdaje „2019“ je izpisana na dnu, skupaj s francosko oznako kovnice in oznako kovničarja.

Na obročku je dvanajst zvezd evropske zastave.

Obseg izdaje: 310 000 kovanec

Datum izdaje: 28. maj 2019

⁽¹⁾ Za vse motive na nacionalnih straneh kovanec, ki so bili izdani leta 2002, glej UL C 373, 28.12.2001, str. 1.

⁽²⁾ Glej sklepe Sveta za ekonomske in finančne zadeve z dne 10. februarja 2009 in Priporočilo Komisije z dne 19. decembra 2008 o skupnih smernicah za nacionalne strani in izdajo eurokovanec, namenjenih obtoku (UL L 9, 14.1.2009, str. 52).

Novi motiv na nacionalni strani eurokovancev, namenjenih obtoku

(2019/C 189/10)

Motiv na nacionalni strani novega spominskega dvoeurskega kovanca, namenjenega obtoku, ki ga izda Monako

Eurokovanci, namenjeni obtoku, so zakonito plačilno sredstvo na celotnem euroobmočju. Komisija objavi opis motivov vseh novih eurokovancev, da bi z njim seznanila javnost in vse, ki s kovanci rokujejo ⁽¹⁾. V skladu s sklepi Sveta z dne 10. februarja 2009 ⁽²⁾ lahko države članice euroobmočja in države, ki so z Evropsko unijo sklenile monetarni sporazum o izdaji eurokovancev, izdajo obtoku namenjene spominske eurokovance, če izpolnjujejo določene pogoje, zlasti da uporabijo samo kovanec v vrednosti 2 EUR. Takšni kovanci imajo enake tehnične lastnosti kot ostali dvoeurski kovanci, le da je na nacionalni strani kovanca vgraviran spominski motiv z velikim simbolnim pomenom v nacionalnem ali evropskem merilu.

Država izdajateljica: Monako

Priložnostni motiv: 200. obletnica ustoličenja kneza Honoreja V.

Opis motiva: motiv uporablja portret kneza Honoreja V. Na levi je napis „HONORÉ V“, na desni pa ime države izdajateljice „MONACO“. Na dnu je v polkrogu napis „1819 – Avènement – 2019“.

Na obročku je dvanajst zvezd evropske zastave.

Obseg izdaje: 15 000 kovancev

Datum izdaje: 1. junij 2019

⁽¹⁾ Za vse motive na nacionalnih straneh kovancev, ki so bili izdani leta 2002, glej UL C 373, 28.12.2001, str. 1.

⁽²⁾ Glej sklepe Sveta za ekonomske in finančne zadeve z dne 10. februarja 2009 in Priporočilo Komisije z dne 19. decembra 2008 o skupnih smernicah za nacionalne strani in izdajo eurokovancev, namenjenih obtoku (UL L 9, 14.1.2009, str. 52).

Novi motiv na nacionalni strani eurokovancev, namenjenih obtoku

(2019/C 189/11)

Motiv na nacionalni strani novega spominskega dvoeurskega kovanca, namenjenega obtoku, ki ga izda Grčija

Eurokovanci, namenjeni obtoku, so zakonito plačilno sredstvo na celotnem euroobmočju. Komisija objavi opis motivov vseh novih eurokovancev, da bi z njim seznanila javnost in vse, ki s kovanci rokujejo ⁽¹⁾. V skladu s sklepi Sveta z dne 10. februarja 2009 ⁽²⁾ lahko države članice euroobmočja in države, ki so z Evropsko unijo sklenile monetarni sporazum o izdaji eurokovancev, izdajo obtoku namenjene spominske eurokovance, če izpolnjujejo določene pogoje, zlasti da uporabijo samo kovanec v vrednosti 2 EUR. Takšni kovanci imajo enake tehnične lastnosti kot ostali dvoeurski kovanci, le da je na nacionalni strani kovanca vgraviran spominski motiv z velikim simbolnim pomenom v nacionalnem ali evropskem merilu.

Država izdajateljica: Grčija

Priložnostni motiv: stoletnica rojstva Manolisa Andronicosa

Opis motiva: Manolis Andronicos (1919–1992) je bil eden največjih grških arheologov. Njegovo odkritje kraljevih grobnic v kraju Vergina leta 1977 je svetu predstavilo izjemne najdbe, ki pričajo o veličini antične makedonske civilizacije.

Motiv upodablja portret Manolisa Andronicosa. Vzdolž notranjega roba na levi strani je napis „MANOLIS ANDRONICOS 1919–1992“ skupaj z letnico izdelave kovanca in palmeto (oznaka grške kovnice), vzdolž notranjega roba na desni strani pa je napis „HELLENIC REPUBLIC“. Na desni strani so vidne tudi začetnice umetnika Jorgosa Stamatopulosa.

Na obročku je dvanajst zvezd evropske zastave.

Predvideni obseg izdaje: 750 000 kovancev

Datum izdaje: junij 2019

⁽¹⁾ Za vse motive na nacionalnih straneh kovancev, ki so bili izdani leta 2002, glej UL C 373, 28.12.2001, str. 1.

⁽²⁾ Glej sklepe Sveta za ekonomske in finančne zadeve z dne 10. februarja 2009 in Priporočilo Komisije z dne 19. decembra 2008 o skupnih smernicah za nacionalne strani in izdajo eurokovancev, namenjenih obtoku (UL L 9, 14.1.2009, str. 52).

Novi motiv na nacionalni strani eurokovancev, namenjenih obtoku

(2019/C 189/12)

Motiv na nacionalni strani novega spominskega dvoeurskega kovanca, namenjenega obtoku, ki ga izda Grčija

Eurokovanci, namenjeni obtoku, so zakonito plačilno sredstvo na celotnem euroobmočju. Komisija objavi opis motivov vseh novih eurokovancev, da bi z njim seznanila javnost in vse, ki s kovanci rokujejo ⁽¹⁾. V skladu s sklepi Sveta z dne 10. februarja 2009 ⁽²⁾ lahko države članice euroobmočja in države, ki so z Evropsko unijo sklenile monetarni sporazum o izdaji eurokovancev, izdajo obtoku namenjene spominske eurokovance, če izpolnjujejo določene pogoje, zlasti da uporabijo samo kovanec v vrednosti 2 EUR. Takšni kovanci imajo enake tehnične lastnosti kot ostali dvoeurski kovanci, le da je na nacionalni strani kovanca vgraviran spominski motiv z velikim simbolnim pomenom v nacionalnem ali evropskem merilu.

Država izdajateljica: Grčija

Priložnostni motiv: Andreas Kalvos – 150. obletnica smrti

Opis motiva: Andreas Kalvos (1792–1869), rojen na Zakintosu, je eden najpomembnejših grških pesnikov modernizma. Z združevanjem stroge neoklasicistične izobrazbe in visokih idealov romantike ter uporabo arhaizmov v povezavi s sodobno grščino je izražal tako revolucionarne ideje tistega časa kot svoje osebne vizije.

Na nacionalni strani kovanca je upodobljen portret Andreasa Kalvosa. Vzdolž notranjega roba na levi strani je napis „ANDREAS KALVOS 1792–1869“, skupaj z letnico izdelave kovanca in palmeto (oznaka grške kovnice), vzdolž notranjega roba na desni strani pa je napis „HELLENIC REPUBLIC“. Na desni strani so vidne tudi začetnice umetnika Jorgosa Stamatopulosa.

Na obročku je dvanajst zvezd evropske zastave.

Predvideni obseg izdaje: 750 000 kovancev

Datum izdaje: junij 2019

⁽¹⁾ Za vse motive na nacionalnih straneh kovancev, ki so bili izdani leta 2002, glej UL C 373, 28.12.2001, str. 1.

⁽²⁾ Glej sklepe Sveta za ekonomske in finančne zadeve z dne 10. februarja 2009 in Priporočilo Komisije z dne 19. decembra 2008 o skupnih smernicah za nacionalne strani in izdajo eurokovancev, namenjenih obtoku (UL L 9, 14.1.2009, str. 52).

V

(Objave)

POSTOPKI V ZVEZI Z IZVAJANJEM POLITIKE KONKURENCE

EVROPSKA KOMISIJA

**Predhodna priglasitev koncentracije
(Zadeva M.9385 – Orange/SecureLink)****Zadeva, primerna za obravnavo po poenostavljenem postopku****(Besedilo velja za EGP)**

(2019/C 189/13)

1. Komisija je 24. maja 2019 prejela priglasitev predlagane koncentracije v skladu s členom 4 Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 ⁽¹⁾.

Ta priglasitev zadeva naslednji podjetji:

- Orange S.A. („Orange“, Francija),
- SL Bidco B.V. („SecureLink“, Nizozemska).

Podjetje Orange pridobi v smislu člena 3(1)(b) uredbe o združitvah izključni nadzor nad celotnim podjetjem SecureLink.

Koncentracija se izvede z nakupom delnic.

2. Poslovne dejavnosti zadevnih podjetij so:

- za Orange: zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, predvsem na področju fiksne telefonije, interneta in mobilne telefonije, v številnih državah po vsem svetu,
- za SecureLink: zagotavljanje infrastrukture za kibernetko varnost in upravljanih storitev podjetjem in ustanovam.

3. Po predhodnem pregledu Komisija ugotavlja, da bi se za priglašeno koncentracijo lahko uporabljala uredba o združitvah. Vendar končna odločitev o tem še ni sprejeta.

V skladu z Obvestilom Komisije o poenostavljenem postopku obravnave določenih koncentracij na podlagi Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 ⁽²⁾ je treba opozoriti, da je ta zadeva primerna za obravnavo po postopku iz Obvestila.

4. Komisija zainteresirane tretje osebe poziva, naj ji predložijo morebitne pripombe glede predlagane transakcije.

Komisija mora pripombe prejeti najpozneje v 10 dneh po datumu te objave. Pri tem vedno navedite sklicno številko:

M.9385 – Orange/SecureLink

⁽¹⁾ UL L 24, 29.1.2004, str. 1 (uredba o združitvah).

⁽²⁾ UL C 366, 14.12.2013, str. 5.

Pripombe se lahko Komisiji pošljejo po elektronski pošti, po telefaksu ali po pošti. Pri tem uporabite spodnje kontaktne podatke:

E-naslov: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Faks +32 22964301

Poštni naslov:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

